

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Spomenica naše univerze*

Rektorat naše univerze je izdal krasno knjigo-spomenico, ki vsebuje zgodovino naše univerze, njeno sedanje stanje in razvoj. Spomenico odpravlja slika kralja Aleksandra I., visokega protektorja univerze. V uvodni besedi povdarja g. rektor dr. M. Vidmar, da je slovenska univerza najvišji izraz zgodovinskega boja slovenskega ljudstva za geslo: Na svoji zemlji svoj gospod! Šele svoboda je našemu narodu prinesla hram duha, po katerem so hrepeli že naši pradedi. Njegovo Veličanstvo kralj pa je s tem, da je prevzel pokroviteljstvo nad slovensko najvišjo narodno ustanovo, dal le-tej mogočno oporo njenemu bodočemu razvoju.

Galerijo portretov dosedanjih rektorjev odpravlja matematika: dr. J. Plemelj (v šolskem letu 1919.-20.) in dr. R. Zupančič (1920.-1921.). Leta 1921.-22. jima je sledil profesor rimskega prava dr. G. Krek, in na to se vrstijo: 1922.-23. dr. A. Ušeničnik, profesor filozofije na teološki fakulteti, 1923.-24. dr. F. Kidrič, profesor starejše slovenske literarne zgodovine, 1924.-25. dr. K. Hinterlechner, profesor geologije na tehnični fakulteti, 1925.-1926. dr. Leonid Pitamic, profesor mednarodnega prava in sedanji poslanik v Washingtonu, 1926.-27. dr. F. Lukman, profesor na teološki fakulteti, 1927.-28. dr. R. Nahtigal, profesor slovanske filologije in 1928.-29. dr. M. Vidmar, profesor elektrotehnike. V tem seznamu se torej vrstijo po univerzitetnih pravilih zastopniki vseh fakultet razen medicinske. Slednja začasno ne uveljavlja svojih pravic do rektorata, ker še vedno ni popolna.

Vsebine spomenice tvorijo temeljita razprava »O ljubljanskem višjem šolstvu v preteklosti in borbi za slovensko univerzo« (pisal prof. dr. J. Polec), besedilo zakona o ustanovitvi univerze, zgodovinske izjave v njen prilogi, kratek splošen pregled njenega razvoja, popis sedanjega stanja, poročila posameznih fakultet, opis važnejših univerzitetnih institucij, razprava prof. dr. F. Kidriča »Bibliotekski problemu in univerzi«. Povrnili se bomo pozneje k tem nad vse zanimivim podatkom, da našo javnost po možnosti seznanimo z globokim kulturnim pomenom naše visoke šole ter mednarodnim priznanjem, katerega je deležna njeno neumorno znanstveno delovanje. Za danes se omejimo na nekatere poučne številke, katere nam nudi izčrpana statistika na koncu spomenice.

Tekom predmetnega desetletja so narasli univerzitetni krediti od 1.250.000 Din v prvi budžetni dobi 1919.-20 na skoro 11 milijonov v budžetni dobi 1929-30. Seznam po docentih objavljenih knjig in razprav zavzema 33 velikih strani drobnega tiska. Frekventacijski diagram kaže razveseljivo stalnost števila dijakov. Naraslo je od početnih 770 takoj prihodnje leto na 1075, se drži vse zadnje petletje približno na isti višini in je znašalo v zadnjem zimskem semestru 1354, med njimi 154 ženskih slušateljic. Na manjših univerzah pridejo dijaki lažje na vrsto pri svojih vajah ter več obučujejo z docenti. Poročila o položnih izpitih in delovanju posameznih institutov govorijo o vztrajni uspešni delavnosti naših visokošolcev. Univerza je tudi središče živahnega društvenega življenja, in šteje število organizacij univerzitetnih slušateljev 49 naslovov. Veliko število slušateljev pride tudi iz Dalmacije ter slovenskega Primorja, in obstoji Zveza ruskih akademikov.

Kljub svojemu velikemu obsegu Spomenica še ni popolna; vsebuje samo opis nekaterih univerzitetnih institucij. Vsi njih predstojniki imajo svoje upravičene in pereče želje. Pred vsem potrebuje univerza lastno poslopje, in bogve, kdaj se bo uresničil na strani 272 naveden lep načrt nove univerze med Gosposvetsko cesto in Rožnikom. A glavne težkoče so že premagane. »Če znamenja ne varajo, se po letih borbe in ovir univerzi ob desetletnici obetajo boljši in mirnejši časi.« Želijo je samo, da bi bila tudi v naprej univerzi ohranjena naklonjenost in radodarnost naše javnosti. Predlani je uredila v njen prilogi ljubljanska oblastna skupščina pravno vprašanje dvorčnega poslopja, kjer je sedaj nameščena. Leta 1925. ji je mesto Ljubljana omogočilo nakup dragocene Gutmannthalove knjižnice. A pozdravljeni so vsi tudi skromni

* Zgodovina slovenske univerze v Ljubljani do leta 1929. Izdal Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. (Rektor dr. M. Vidmar.) Grafično delo izvršila po načrtih g. prof. Plečnika Jugoslovanska tiskarna. 2 + 536 str. vel 8°, 16 celostranskih slik in številne fotografije med tekstom.

Spremembe v vladi

Dr. Korošec postal minister za šume in rude, Radivojević pa železniški minister

Belgrad, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika vlade in notranjega ministra generala Petra Živkovića podpisal ukaz, s katerim se imenuje za prometnega ministra Lazar Radivojević, doseda-

nji minister za šume in rude, za ministra za gozdarstvo in rudarstvo pa je istočasno imenovan dr. Anton Korošec, dosedanji železniški minister.

Kralj odpotoval na Bled

Belgrad, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Nj. Vel. kralj je ob 7 zvečer odpotoval v spremstvu maršala dvora Dimitrijevića z dvornim vlakom na Bled. Ker dvorsko čakalnico na glavnem kolodvoru popravljajo, je Nj. Vel. vstopil

na Topčideru. Na Bled prispe jutri ob 11. Na postajo je Nj. Vel. kralja spremlil minister dr. Anton Korošec; navzoča sta bila tudi ministrski predsednik gen. Živković in prosvetni minister Maksimović, ki je odpotoval na Bled.

Invalidski zakon podpisan

Ponoven pregled invalidov — Invalidi prijavite se pravočasno
Polovica slovenskih invalidov se ne poslužuje invalidskega zakona

Belgrad, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Novi invalidski zakon, podpisan 4. julija t. l., je izšel v posebni knjigi izpod peresa načelnika ministrstva za socialno politiko Hofmanovića, ki je bil poročevalec v vrhovnem zakonodajnem svetu in je obenem sodeloval kot sodnik bivših invalidskih sodišč. Zakonu je pridejan komentar z navodili, kako naj invalidi postopajo pri prijavljanju nesposobnosti, ter prinaša tudi statistiko invalidov ter pregled zakona. Po tem zakonu se bodo invalidi še enkrat pregledali. Tudi statistika ustanov za zdravljenje vojnih invalidov ter statistika invalidskih domov se nahajata v komentarju. Statistika je razdeljena po pokrajinah ter navaja številke invalidov, vojnih sirot, roditeljev, bratov, sester ter finančnih izdatkov. Na enega prebi-

valca odpade letno 27.69 Din kot strošek za celotno preskrbo vojnih invalidov.

Invalidi bodo dobivali invalidnine po staremu zakonu le do 1. oktobra. Od 1. oktobra naprej pa le tisti, ki se bodo prijavili za ponoven pregled. Ker je zakon nekaterim težko razumljiv, prinaša ta izdaja invalidskega zakona tudi posebne formularje, kako naj se izvrši prijava. Kdor se pravočasno ne prijavi, ne bo dobival invalidnine. Pokazalo se je, da n. pr. 50% slovenskih invalidov ne izkorišča ugodnosti invalidskega zakona. Ker so v izdaji priobčeni vsi potrebni obrazci, bo invalidom prijava zelo olajšana. Ker imajo tudi občine od invalidskega zakona koristi, se pričakuje, da bo vsaka občina nabavila vsaj po en eksemplar.

Novi vojni zakon

Izraz stremljenja po varčevanju in miroljubnosti — Pomožne stroke bodo izločene - Preureditev častniških plač

Belgrad, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Novi vojni zakon je po informacijah našega dopisnika, ki jih je dobil v ministrstvu za vojsko in mornarico, izraz stremljenja po varčevanju in izraz pacifizma. Novi zakon pomeni za ministrstvo vojske in mornarice razbremenitev. Če je kdo namreč na zunaj pogledal proračun vojnega ministrstva, se je na prvi pogled zdelo, da se za vojne namene izdajajo velike vsote. V resnici pa se to ni dogajalo, ker je vojno ministrstvo vršilo veliko dela, ki spada v delokrog drugih ministrstev, n. pr. delo na izobrazbi in prosveti, higieni in zdravstvu ter javnih delih. Da bi se temu odpomoglo in bi se zmanjšal proračun vojnega ministrstva ter da bi se na drugi strani v vojni ministrstvo vzelo le to, kar v njega strogo spada, se bodo po novem vojnem zakonu iz vojnega ministrstva izločile pomožne stroke, kot upravna, inž.-tehniška, zdravniška, vojno-duhovniška. Uslužbenici teh strok bi ne nosili več vojaške obleke in zato ne bi dobivali več doklad za obleko itd. Ko se bo uredilo razmerje med vojnimi ministrstvom in temi strokami, ki so do sedaj spadale pod vojno ministrstvo, bodo v celoti uredile prehodne odredbe po objavi vojnega zakona ter se bo likvidacija teh strok izvršila posebej.

Častniške plače se bodo na novo preuredile, ker je preurejen sploh ves plačilni sistem. V primeri s sedanjimi bodo plače častnikov nekoliko zboljšane.

Z ozirom na stališče katoliškega episkopata, da se naj obdrži institucija stalnih vojnih duhovnikov, se je Vaš dopisnik informiral pri srbskem patriarhatu, kako stališče on zavzema napram temu vprašanju. Reklo se mu je, da je srbski patriarhat izročil vojnemu mi-

nistru večji memorandum, v katerem istotako izraža željo, da se naj obdrži sistem stalnih vojnih duhovnikov. Ministrstvo pa se zato ne ogreva, temveč predlaga sistem honorarnih duhovnikov, ker je mišljenja, da bodo honorarni duhovniki istotako vršili službo, kakor stalni, saj so bili dosedaj stalni vojni duhovniki itak vzeti iz civilnih ter niso dobili nobene posebne vojaške izobrazbe. Če se torej spremeni sistem stalnih duhovnikov v sistem honorarnih, ne bo ta sprememba po mnenju ministra pomenila nobene motnje v vojni duhovniški službi.

Jugosl.-poljsko prijateljstvo

Varšava, 5. avg. Povodom bivanja naše vojaške delegacije na Poljskem je izjavil pomočnik poljskega ministra za vojsko Kurnaževski, da se mora diviti našim oficirjem. Naša vojaška delegacija je obiskala tvornico za izdelovanje preciznih vojaških instrumentov, kamor doslej še ni imela pristopa nobena inozemska delegacija, čeprav je ta tvornica že več let v obratu. Vodstvo tvornice je priredilo našim oficirjem zakusko. Društvo prijateljev Jugoslavije je priredilo čajanko za naše oficirje. Pri tej priliki je poljski general Šopkovski dal duška svojemu veselju nad obiskom delegacije jugoslovanske vojske. Svoj govor je završil z zdravico našemu kralju in našemu narodu. V imenu jugoslovanskih oficirjev se je zahvalil general Belić, ki je dvignil čašo v prosep poljske republike in na zdravje njenega predsednika.

Varšava, 5. avg. Včeraj je bil na čast jugoslovanskim oficirjem prirejen banket, ki ga je priredil šef poljskega generalnega štaba Piskora. V svojem pozdravnem nagovoru je naglašal, da se čuti srečnega, da lahko pozdravi na poljskih tleh oficirje bratske jugoslovanske vojske, katerim želi, naj bi se čutili na Poljskem ravno tako kot doma in naj bi bilo njihovo bivanje ravno tako prijetno, kakor je bila prijetna pot poljskih oficirjev po Jugoslaviji. Na koncu je izrazil nado, da bo obisk jugoslovanskih oficirjev na Poljskem rodil koristi za oba naroda.

Šefu poljskega generalnega štaba je odgovoril jugoslovanski general Belić. Sprejem, ki so ga bili deležni jugoslovanski oficirji na Poljskem, jim bo zapustil trajne spomine na poljski narod in njegovo gostoljubnost.

Splitska konferenca

Split, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne ob 10 se je začela konferenca o izseljeniškem vprašanju. Predsedoval ji je minister socialne politike dr. Drinković, ki je konferenco tudi sklical. Konferenca so se udeležili še načelnik oddelka za socialno skrbstvo v ministrstvu za socialno politiko dr. Dušan Jeremić, načelnik izseljeniškega komisarijata v Zagrebu dr. Fedor Aranicki, načelnik izseljeniškega odseka v ministrstvu dr. Stjepan Baton, načelnik oddelka za posredovanje dela dr. Mario Krmpotić, načelnik pravosodnega ministrstva dr. Milan Kugler, ravnatelj centrale delavskih zbornic Živko Topalović, tajnik delavske zbornice v Splitu Bogoljub Gjurić, pravni referent iste zbornice dr. Stefan Podoljšak, zastopnik sarajevsko delavske zbornice Smit, zastopnik zagrebške delavske zbornice Vladimir Pfeifer, zastopnik organizacije izseljencev Artur Benko ter nekateri drugi zastopniki izseljencev in zastopnik društva Hrvatski Radiša. Iz Ljubljane so prišli na konferenco Franc Miklavčič in frančiškan Kazimir Zakrajšek. Ljubljanski izseljeniški urad pa je zastopal dr. Anton Breclj. Poleg teh se je udeležil konferenca načelnik osrednjega tiskovnega urada Milan Marjanovič in zagrebški kapucin Ivan Frankovič. — Konferenco je otvoril minister Drinković, ki je naglasil važnost izseljeniškega vprašanja in obljubil, da se bo ta zadeva uredila s posebnim zakonom. Minister prosi udeležence, naj bi po svojih najboljših močeh sodelovali, da bi se vprašanje rešilo tako, da bo prineslo našim izseljencem čim več koristi. Pozdravni brzojav so poslali Nj. Vel. kralju, našemu poslaniku v Washingtonu, Parizu in Buenos Airesu ter konzulatu v Düsseldorfu. Pri debati je dvakrat sodeloval minister Drinković, posebno živahno pa je posegal v debato dr. Breclj, Topalović, dr. Podoljšak in frančiškan Zakrajšek. Konferenca je trajala do petih ter bo ob osmih izdano posebno obvestilo.

Marinković v Parizu

Pariz, 5. avg. Davi je prispel v Pariz s simplonskim ekspresom jugoslovanski minister zunanjih poslov dr. Voja Marinković. Na kolodvoru ga je pozdravil jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajković z osebjem poslaništva in jugoslovanska kolonija. Dr. Marinković je kmalu zatem odpotoval v Haag z istim vlakom, v katerem je potoval predsednik francoske vlade Briand.

Ureditev prometa v bazenu Thaan de Revel

Sušak, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne ob 10 se je sestala v Opatiji jugoslovansko-italijanska komisija, ki ima za nalogo, da se promet v našem bazenu Thaan de Revel na Reki, kakor tudi na reški železniški postaji izvede v zmislu rimskega sporazuma in nettunskih konvencij. Našo delegacijo tvorijo ing. Makso Klodič, pomočnik ravnatelja ljubljanskega železniškega ravnanstva, ing. Vodnar, načelnik komercialnega oddelka zagrebškega železniškega ravnanstva, ing. Štuhofler iz strojnega oddelka zagrebškega ravnanstva, ter načelnik sekcije Delnice—Sušak ing. Klaič. Poleg tega sta navzoča tudi nadzornika iz gl. ravnanstva državnih železnic Podbregar in Hart, dalje veterinar Petrović iz kmetijskega ministrstva, ki posluje kot okrajni veterinar na Sušaku, ter upravnik carinarnice na Sušaku Minković. Komisija bo delala več dni, ker gre za končno podrobno izvedbo nettunskih konvencij in za to, da se že v jesenski sezoni uredi carinska, železniška in veterinarska služba.

Za napredek Sušaka

Sušak, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Te dni so se mudili na Sušaku pomočnik ravnatelja glavnega ravnanstva državnih železnic ing. Franič, ing. Ristič, načelnik gradbenega oddelka zagrebškega železn. ravnanstva Lappai in načelnik sekcije Delnice—Sušak ing. Klaič. Konferirali so s predstavniki sušaške občine o prošnji, ki jo je imenovana občina vložila na železniško ministrstvo za odstop potrebne zemljišča za zgraditev tržnice, ljudske kuhinje in potrebnih skladišč v pristanišču. To prošnjo je železniško ministrstvo že enkrat zavrnilo, sedaj pa je glavni ravnatelj glavnega železniškega ravnanstva odposlal to komisijo, da ponovno prouči prošnjo sušaške občine. Pomočnik ravnatelj ing. Franič je pokazal mnogo zmisla za potrebe sušaške občine ter se računa, da bo prošnja končno vendarle ugodno rešena.

Rudarski zakon

(Konec.)

Rudarske oblasti.

Najvišja rudarska oblast je resorni minister. Oblasti druge stopnje so rudarska glavarstva in rudarske inspekcije kot delegirani organi rud. glavarstva. V ministrstvu deluje poseben oddelek za rudarstvo, kateremu načeljuje generalni direktor — rudarski inženjer, po možnosti pravnik. Oblastna rudarska glavarstva morajo poleg drugega najmanj enkrat v letu pregledati vsa rudarska podjetja in topilnice.

Pri oddelku za rudarstvo se osnuje rudarski svet, ki stavlja ministrstvu predloge in mišljenja za napredek in izboljšanje rudarstva. Člani sveta, katere imenuje minister za tri leta, so: generalni direktor, načelnik oddelka in pravni referent oddelka za rudarstvo, vsi rudarski glavarji, direktor državnih podjetij, po en predstavnik vseh rudarskih oddelkov tehničnih fakultet v državi, po dva predstavnika rud. podjetnikov in kvalificirane osebe, ki jih imenuje minister na predlog njihovih strokovnih korporacij in končno dva obče priznana rudarska strokovnjaka.

Rudarske zbornice.

V svrhu napredka in zaščite rudarske stroke naj bi v zmislu osnutka zakona osnovali podjetniki, nameščenci in delavci eno ali več rudarskih zbornic, vsako s tremi neodvisnimi oddelki: oddelku podjetnikov, oddelku nameščenec in oddelku delavcev. — Dohodki za upravo zbornic naj bi bile dosedanje davke rudarskih interesentov obstoječim zbornicam. Zbornice bi bile pod nadzorstvom rudarske oblasti. Delokrog in delovanje bo predpisano s posebno ministrsko uredbo.

Premogarski sindikati.

Da se organizira in regulira produkcija in potrošnja se bo v roku treh let po uveljavljanju tega zakona osnovalo eden ali več sindikatov vseh premogovnikov v državi. Ako se bo osnovalo več sindikatov, se mora osnovati zveza sindikatov. Sindikati stoje pod nadzorstvom državnega premogarskega sveta. Sindikati morajo imeti upravni in nadzorni odbor, v katerem morata biti tudi po dva zastopnika delavcev in nameščenec. Podrobneje se bo določilo vse v uredbi, ki jo bo izdal minister v sporazumu z ministrom industrije in trgovine. Kdor bi se ne pokoraval zakonskim predpisom in odredbam državnega premogarskega sveta, bo kaznovan z globo do 200.000 Din.

Državni premogarski svet.

V cilju regulacije gospodarjenja z domačim in tujim premogom, briketom in koksom potom premogarskih sindikatov prenaša država svoje pravice nadzorstva in kontrole nad sindikati in uvozniki inozemskega in izvozniki domačega premoga na državni premogarski svet. Ta svet, sestojč iz 25 članov, imenuje predsednik vlade na predlog ministrov za gozdove in rudnike in trgovine in industrije za dve leti, kakor sledi: po 2 predstavnika resornega ministrstva in ministrstva trgovine in industrije, 2 zastopnika prometnega ministrstva, po en zastopnik ministrstva financ in predsedništva vlade, 4 predstavniki premogarskih sindikatov, 4 zastopniki rudarskih delavcev, 2 zastopnika trgovcev s premogom, 2 zastopnika tehničnih in komercialnih nameščenec, 2 predstavnika industrije, ki trošijo premog, 1 predstavnik paroplovne in 2 veščaka za premog. — Svet se deli v tri oddelke: tehnično ekonomski, komercialni in socialno politični.

Socialno-kulturni fond.

Za ozemlje vsake rudarske oblasti se osnuje za rudarske delavce in nameščence socialno-kulturni fond kot avtonomni fond, v katerega imajo vplačevati podjetniki 5 odstotkov od izkazanega čistega dobička. Poleg tega bo plačevalo delavstvo in nameščenstvo pol odstotka od svoje kosmate plače. V fond se stekajo vse denarne kazni po odredbah delovnega reda. Upravo fonda postavlja rudarska oblast na predlog strokovnih korporacij, po odobrenju, nameščenec in delavcev. Zastopani so: dve petini podjetnikov in tri petine delavcev in nameščenec. Od teh treh petin imajo delavci dve tretjini, nameščenci pa eno tretjino. Točnejša ureditev fonda bo predpisana s posebno uredbo.

Drobne vesti

Vatikansko mesto, 5. avg. (Telef. »Slov.«) Prvo pismo, ki ga je prejel papež s poštnim žigom Vatikanskega mesta, je bilo pismo, ki je bilo osebno na papeža oddano 23. junija v Hongkongu. Dasi je bil naslov pisan v kitajskem jeziku, je pismo dospelo na adresata.

Pariz, 5. avg. Agencija »Havas« poroča, da je Poincaré prebil noč prav dobro in da nima več temperature. Prehranja se že normalno. Z ozirom na njegovo zdravstveno stanje ne bodo več izdani zdravniški bilteni.

London, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Strokovna zveza tkalcev je danes z ogromno večino odklonila predlog izvrševalnega odbora, da bi zveza začela pogajanja z delodajalci radi znižanja mezd.

New York, 5. avg. (Tel. »Slov.«) V Santiagu de Chile je bil v ponedeljek jutraj hud potres, katerega so čutili v vseh krajih do argentinske meje. Cuje se, da je škoda zelo velika.

Danes se otvori haaška konferenca

Pariz, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Francoska delegacija za haaško konferenco z Briandom, Loucheurjem in Chelonom je danes odpotovala v Haag. Otvoritev seja bo zelo slovesna. Kočljivo je vprašanje predsedstva. Predsednik bi imel biti Belgijec Jaspar kot najstarejši ministrski predsednik, sporočil pa je že v Pariz, da se odreka tej časti na korist Brianda. Briand pa je odgovoril v Bruselj, da se z ozirom na težke razprave noče obremeniti s častjo predsednika, ki bi mu nalagala gotovo nevtralnost. Važnejše kot predsedstvo na plenarni konferenci pa je predsedstvo v obeh odborih, v katerih se bo opravilo glavno delo konference. Predsedstvo v političnem odboru bo dobila najbrže Italija, v finančnem odboru pa Japonska. V političnih krogih se smatra, da konferenca ne bo preveč dolgo trajala.

Haag, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Danes zvečer ob 19.30 so se prvič sestali delegati šestih glavnih držav na prvo konferenco v hotelu »Des Indes«, v katerem je nastanjena francoska delegacija. Nemčijo zastopata dr. Stresemann in finančni minister Hilferding, Francijo Briand in Loucheur, Anglijo pa Henderson in Snowden. Po skoro dvehurnem posvetovanju je

dal Loucheur zastopnikom listov sledeči komunikat: »Delegati šestih vabečih držav so se zbrali danes zvečer v prostorih francoske delegacije, da proučijo pogoje, pod katerimi bi se mogla začeti dela. Sklenili so, da naj bo jutri dopoldne ob 11 otvoritvena seja, ki naj bo javna, plenarna seja. Brianda so naprosili, da bi odgovoril na nagovor holandskega zunanjega ministra Balaerisa. Prva resnična seja bo ob 4 popoldne, ki ne bo javna.«

Haag, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Henderson, Stresemann in Loucheur nočejo ničesar izjaviti. Iz izdanega komunikata sledi, da za jutrišnjo plenarno sejo ni bilo določeno nobeno predsedstvo. Domneva se, da na pozdravni nagovor holandskega zunanjega ministra ne bo odgovoril samo Briand, temveč tudi Henderson, Snowden in Stresemann. Prava odločitev o nadaljnjem poteku konference se bo sklenila šele jutri popoldne na tajni seji, na kateri se bo v glavnem razpravljalo o določitvi kompetenc obeh glavnih odborov. Kolikor se že sedaj more govoriti o politični kampanji, bo šlo pri tem za to, ali naj bodo zastopane v politični komisiji samo države sklicateljice, ali pa tudi ostale male države.

Občinske volitve na Grškem

Venizelisti dobili večino — V Atenah zmagali monarhisti

Pariz, 5. avg. Iz Aten poročajo, da so bili davi znani rezultati občinskih volitev iz 25 grških mest. V 16 mestih so dobili večino venizelistični kandidati. V ostalih mestih pa so bili izvoljeni protivenizelisti. Položaj v Atenah še ni docela jase.

Atene, 5. avg. Občinske volitve so se vršile po vsej državi v popolnem redu in miru. Le v Argusu sta se dva nasprotna kandidata nekoliko spopadla.

Atene, 5. avg. Končni rezultati občinskih volitev na Grškem še niso znani. V Atenah je

glasovalo okroglo 100.000 volivcev. Zaenkrat ima večino monarhisti Merkusi, dočim je republikanski venizelisti Pacis ostal v manjšini. Monarhisti so skušali prirediti pozno ponoči manifestacije, ki pa jih je policija preprečila.

Pariz, 5. avg. Po vesteh iz Aten, se zdi, da so v grški prestolici protivenizelisti dobili majhno večino. Enako so izpadle občinske volitve tudi v Pakracu in v Solunu.

Atene, 5. avg. Občinske volitve na Krfu, v Patrasu, Larisi, Volu in Tripolisu so pri nesle protivenizelistične večine.

Gladek pristanek „Zeppelin“ v Lakehurstu

Vozil je s povprečno hitrostjo 45 milj na uro — V sredo se „Zeppelin“ vrne — Slep potnik zaprt in izročen amer. oblasti

Lakehurst, 5. avg. Ob treh popoldne je bilo zbranih na letališču okoli 20.000 oseb. K sprejemu so prišli tudi nemški zastopniki, mornariške čete, carinski uradniki in zastopniki ameriških oblasti. Okoli 17.30 njujorškega časa so opazili zrakoplov. »Zeppelin« je pristal po približno 95 urnem letu, na katerem je preletel 8000 km s povprečno hitrostjo 45 milj na uro. Pred pristankom je še krožil nad New Yorkom, kjer ga je prebivalstvo burno pozdravljalo, in se potem vrnil v Lakehurst. Pristajanje je trajalo le nekoliko nad deset minut. Tudi uradne formalnosti pri pristanku so trajale le malo časa. Njegovi potniki so se s posebnim vlakom odpeljali v New York. Dr. Eckener je takoj dovolil zastopnikom listov intervju ter dodal, da hoče biti v sredo zvečer pripravljen za povratek. Slepiga potnika so

takoj zaprli in ga izročili ameriškim izseljeniškim oblastim, ki ga bodo odpisale v Nemčijo, kjer bo v svari drugim eksemplarično kaznovan. Slep potnik je 17 letni romantično navdahnjeni pekovski učenec Albert Buschko iz Westfalke. Zrakoplov je dokazal, da je zopet popolnoma sposoben, ker se je izkazal v vsakem vremenu. V začetku poleta je bil vihar tako hud, da je zrakoplov moral napraviti ovinek na Gibraltar in je skoro že mislil na povratek, potem je imel dalj časa lepo vreme, še le zadnjih 40 ur pa zelo slabo vreme. Razpoloženje na krovu je bilo dobro. Zabavali so se z godbo, petjem in plesom. Tudi vina so imeli dosti za dobro voljo. Dr. Eckener je silno zadovoljen z uspehom in je oddal že vsa mesta za povratek.

Bitka s komunisti v Podkarpatski Rusiji

Praga, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Kakor se doznava šele sedaj, je prišlo dne 1. avgusta v Podkarpatski Rusiji do resnih komunističnih izgrediv, posebno v Voronjavi pri Hustu, kjer je 600 komunistov pod vodstvom župana Babeca iz Voronjave s streljanjem napadlo grškokatoliške romarje, katerih je bilo 6000. Prišla je na pomoč policija in vojaštvo, ki je moralo nastopiti z orožjem. Vnela se je prava bitka, v kateri je bilo na obeh straneh več ranjenih. Mnogo je bilo aretiranih, del komunistov pa je zbežal v gozdove. Tudi župan Babec je zbežal.

Izumitelj Auer umrl

Dunaj, 5. avg. (Tel. »Slov.«) V nedeljo zjutraj je umrl na Dunaju znani avstrijski izumitelj Karl baron Auer von Welsberg v starosti 72 let. Konstruiral je prve rotacijske stroje. Odkril je dva nova elementa prasadim in neodim ter izumel kot 27 leten mladenič plinsko svetilko (Auerjevo luč). Tri leta potem je konstruiral prvo žarnico in 1903 odkril pirofora legirana tako zvanih žilavih kovin. Bil je član dunajske akademije znanosti, dopisujoči član pruske akademije in častni doktor tehničnih visokih šol na Dunaju, v Pragi in Karlsruhe.

Tukov proces.

Praga, 5. avg. (Tel. »Slov.«) V procesu proti dr. Tuki je bila danes zaslišana cela vrsta manj važnih prič. Duhovnik Matevž Buček je izpovedal o neki cerkveni proslavi Rodobrane, na kateri je govoril tudi Belanski proti dr. Tuki, in sicer tako radikalno, da ga je dr. Tuka prosil, naj bo zmernejši.

Zmaga francoskih radikalov

Pariz, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Bivši radikalni notranji minister Chaumet, ki je pri zadnjih volitvah v poslansko zbornico propadel, je bil včeraj pri nadomestnih volitvah v Bloisu zopet izvoljen za poslanca.

Interniranci pobegnili z otoka Lipari

Pariz, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Z italijanskega kazenskega otoka Liparija so pobegnili interniranci bivši poslanec Lussu, prof. Roselli in Francesco Nitti, nečak bivšega ministrskega predsednika Nittija. Zbežali so v Francijo. Lussu in Roselli sta bila obsojena na pet let prognanstva, ker sta pomagala pri begu socialističnega voditelja Turatija. Komaj 17letni Francesco Nitti pa je bil obsojen na isto kazen, ker je ustanovil tajno protifašistično zvezo.

Šahovski turnir

Trije favoriti poraženi

Praga, 5. avg. (Tel. »Slov.«) V petem kolu šahovskega turnirja v Karlovih varih so bili danes poraženi trije favoriti Niemcevič, Euwe in dr. Vidmar. V partiji Maroczy—Gilg je zmagal Maroczy. Gilg je hotel odbiti hud nasprotni napad, pa se je moral po 31 potezah podati. Marshall je premagal Thomasa s krasnim napadom. Spielmann je premagal Colleja z lepim napadom po 36 potezah. Partija Tartakower—Sämisch je bila remis. Partija Bogoljubov—Mattison je bila prekinjena. Bogoljubov ima dva kmeta več in bo najbrže dobil. Partija Rubinstein—Grünfeld je bila prekinjena. Rubinstein ima enega kmeta več. Partija Canal—Capablanca je remis. Yates pa je premagal Niemceviča, ki je prvotno dobro stal. Dr. Treybal je premagal gdeno Menschikovo. Dr. Becker pa Euweja z lepim napadom po 54 potezah. Dramatična je bila partija dr. Vidmar—Johner. Dr. Vidmar je bil že na tem, da dobi igro, potem pa je premalo pazil na nasprotnikov napad in se je moral končno po 53. potezi podati. Po petem kolu je stanje najboljših: Spielmann 5, Johner 3 in pol, Rubinstein 3.

Belgrajske vesti

V ministrstvu pravde je sestavljen načrt zakona o izven konkurzni poravnavi, ki naj prepreči zlorabe v primeru konkurza.

Minister javnih del ing. Savković se je včeraj vrnil iz Vrnjačke Banje v Belgrad.

Rektor zavoda sv. Hieronima dr. Magjearac je danes zvečer došel v Belgrad. Njegov prihod je v zvezi s poročilom o zavodu in s obiski nekaterih njegovih prijateljev v Belgradu.

Božidar Bežek, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani, je s kraljevim ukazom vpokojen.

Nadaljnje sprejemanje blagovnih pošilk je začasno ustavljeno v Bosanskem Brodu, ker so bosanske železnice preobložene s prometom drv in lesa.

Samoumor je izvršil orožniški major Zunić.

Cerkev na Čukarici se bo imenovala po sv. Cirilu in Metodu.

Novi invalidski zakon s komentarjem so naroča pri načelniku Nikolaju Veličkoviću v ministrstvu socialne politike in stane 20 Din. Na to izdajo zakona se opozarjajo predvsem občine in invalidske organizacije.

Primorske vesti

Prve izpremembe krstnih imen. Nedavno so prešli starši slovenskih otrok od tržaške mestne občine vabilo, naj vložijo prošnjo za izpremembo slovenskih krstnih imen njihovih otrok, ki obiskujejo meščanske šole, sicer bo občina sama naložila otrokom pristna italijanska imena. Občina je stavila tržakemu sodišču zadevne predloge in te dni je sodišče potrdilo prvih 17 izprememb. Venceslav se izpremeni v Vincenca, Vladislav v Petra, Zora v Albo, Danica v Lucijo, Metod v Viktorja, Svetka v Santino, Danilo v Danjela, Grozdana v Giordano, Danila v Luciano, Milena v Heleno, Vladislava v Carmen, Ludmila v Emilijo, Zorico v Silvano. Tudi goriško sodišče je izdalo eno razsodbo; na mesto Ladišlava je postavila Lucijana. Otrok ima zdaj dvoje imen, prvotno, res krstno in drugo civilno, ki ga je določila posvetna oblast. Pomniti je treba, da ne gre morda samo za popravno obliko krstnega imena, temveč imie se povsem menja in z njim tudi svetnik. Jasno je, da bi šla v tem pogledu beseda tudi cerkvenim oblastvom, zlasti po sklenitvi konkordata.

Pred odhodom treh duhovnikov. Opelja je bila svoj čas zavrnjena č. gg. Jankotu Dolencu, dekanu v Trnovem, Janezu Kalanu, župniku v Knežaku in Jožetu Gabrovšku, župniku v Vremah. Po zavrnitvi prošnje za italijansko državljanstvo so gospodje dolgo ostali na svojih mestih, po sklenitvi konkordata pa zahtevajo politična oblastva, da zapustijo Primorsko. Č. g. gospodje, ki jih bo dežela toliko bolj pogrešala, ker je pomanjkanje duhovnikov veliko, se že pripravljajo na odhod.

Razpust ljudske posojilnice v Bermu. Puljski prefekt Leone je razpustil načelnišvo ljudske posojilnice v Bermu ter imenoval za komisarja g. Gabriellija, fašističnega tajnika v Pazinu. Dekret pravi, da je bila posojilnica »iredentistično gnezdo« in da je načelnišvo slabo vodilo zavod. Posojilnica se bo likvidirala. Ustanovil jo je domači župnik č. g. J. Grasič, ki jo je tudi vodil do konca. Bermška posojilnica je bila ena izmed najsolidnejših v Istri; poslovala je redno z lastnim kapitalom in ni nikdar iskala posojila drugod. Istrski kmet je po težko pogrešil posebno danes, ko prodirajo v Istro velike banke.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Od zapada vedno bolj oblačno z lokalnimi nevihtami, potem morda še tekmo dneva nasop zapadnega vremena s frontalno nevihto in močnimi vetrovi. Poslabšanje vremena pa bo najbrže hitro minilo. — Južne Alpe: Bolj oblačno, nagnjenje k nevihtam, najprej višja temperatura.

VI. mednar. misijonski kongres

Dunaj, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je kardinal nadškof dr. Piffl otvoril v samostanu sv. Gabriela pri Mödlingu šesti mednarodni misijonski kongres. Med referenti so rektorji vseučilišč z Dunaja, Budimpešte in Milana ter vseučiliški profesorji iz Louvaina, Münstra, Varšave, Bombaya in Kitajske in en japonski katoliški podadmiral. Obsežna razstava, ki je bila prirejena za kongres, kaže ozemlja trudapolnega delovanja misijonarjev.

Amannulah se naseli v Angori

London, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Po vesteh iz Carigrada bosta afganistanski kralj Amanulah in njegova soproga dospela 15. avgusta v Carigrad in ostala pozimi v Angori.

Ital. delegat pri D. N. odstopil

Milan, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Italijanski delegat v Društvo narodov Belloni je odstopil od svojega poslanskega mandata radi preiskave, ki se je vršila o njegovem uradnem poslovanju kot milanski župan. Mussolini je na to pristal.

Nov izbruh Etne

Milan, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Radi novega izbruha Etne sta izginila in najbrže smrtno ponesrečila dva italijanska turista, ki sta se nahajala v tem času na gori. Močen zapadni veter nosi pepel do vasi Nicolosi. Iz severovzhodnega žrela prihaja zveplen dim. Prebivalci observatorija na vrhu Etne posloplja ne morejo zapustiti. Ravnatelj observatorija profesor Ponte je mnenja, da je računati s tem, da bo lava na novo izbruhnila, ker je žrelo napolnjeno do roba.

Rim, 5. avg. (Tel. »Slov.«) Zadnji komunikat observatorija na Etni javlja, da je sedanji izbruh popolnoma enak, kakor je bil izbruh meseca novembra lanskega leta. Do sedaj se ni še odprlo nobeno novo žrelo, temveč teče lava samo iz starih žrel.

Kaj je novega

Koledar

Torek, 6. avgusta: Gospodovo spremenje. Sikst II., papež.

Štajerska Prosv. zveza na Brezjah

Brezje, 5. avgusta.

V ponedeljek, 5. avgusta, je prišlo 5000 štajerskih romarjev s 4 vlaki na Brezje. Red je bil vzoren. Tehnično vodstvo je imel v svojih rokah g. Hrastelj, podravatelj Cirilove tiskarne, ki mu je bila v pomoč cela vrsta požrtvovalnih rediteljev. Pridigarji so bili monsignor Vreže, svetnik Gomilšek in profesorja Bogovič in Zivornik. Romarje je počastil in razveselil s svojo navzočnostjo presvitli g. pomožni škof dr. Tomažič, ki je imel prisrčen nagovor na romarje ter nato daroval pontifikalno sv. mašo. Predsednik Prosvetne zveze, dr. Hohnjec je na prosvetnem zborovanju zunaj cerkve razpravljal o velikem verskem in narodnem delu, ki ga je nesmrtni škof Slomšek izvršil pred 70 leti s prenosom sedeža lav. škofije iz št. Andraža v Maribor in z ustanovitvijo lastne škofije za spodnještajerske Slovence. Nato je govoril o pomenu papeštva kot božje ustanove za obrambo resnice in širjenja prave prosvete in omike. Kot dar poklanjamo, tako je izjavil govornik, za zlato mašniški jubilej sv. Očeta papeža Pija XI. obljubo, da hočemo vsi člani in prijatelji kršćanskih prosvetnih organizacij sodelovati pri katoliški akciji. Sprejeta je bila z velikim odobravanjem in navdušenjem naslednja brzojavka:

Apostolski nuncij naško Pellegrinetti, Belgrad.

Pettisov udeležencev romanja Prosvetne zveze v Mariboru pri Materi božji na Brezjah prosi Vašo prevzvišenost, da blagovoli biti o priliki zlato mašniškega jubileja Njegove Svetosti tolmaka izraza naše otroške vdanosti vrhovnemu poglavarju Kristusove Cerkve in obenem naše iskrene obljube, da hočemo vsi sodelovati pri katoliški akciji, ki jo sv. Oče srčno želi ter nujno priporoča.

† Ivan Jožef, pomožni škof.

Predsednik Prosvetne zveze. Dr. Hohnjec.

Lepa narodna slavnost v Domžalah

Domžale, 4. avgusta.

Prav je povedal danes gospod župnik, svetnik Bernik v svoji pridigi: Lep dan je danes, dan, kot ga je ustvaril Gospod! Po dežju lep prijeten solnčen dan, brez prahu, kot nalašč za takšno slovesnost, kot so jo danes praznovali Domžale. Tudi tržani so storiili svoje in lepo okitili svoje domove. Lahko rečemo: kolikor hiš v Domžalah, toliko je danes vihralo zastav! Saj pa je bil tudi poseben praznik za Domžale današnji dan, ko se je blagoslovil prvi slovenski Odbeni dom.

Slavnost se je začela že snoči z bakljado po trgu in podoknico kumici in kumu, gospej in gosposu Senici. Danes zarana pa je spet Domžale zdrnila godba iz prijetnih sanj. Potem pa so pričeli prihajati iz vse okolice pa tudi iz daljnih krajev številni gostje in prijatelji Domžalcev in njih godbe. Zlasti mnogo jih je prišlo z jutranjim vlakom. Po prihodu istega se je izpred kolodvora razvil sprevod skozi trške ulice. Poleg mnogih društev, kolesarjev, gasilcev, Orlov, Orlic, skavlov in narodnih noš, so sprevod poživljale zlasti godbe, ki so prišle počastiti in slaviti svojo domžalsko posebnost.

Vsa pestra družba in množica drugih ljudi se je nato zbrala na travniku pod farno cerkvijo, kjer je bila na prostem sv. maša. Domači g. župnik, duh. svetnik Bernik je v svoji pridigi lepo združil današnje slavje z resnico Božjo in naukom Cerkve. Tudi Cerkev se namreč veseli takšnega praznika, ker je znano, da je domžalska godba vedno in vselej rada prišla, kadar jo je potrebovala farna cerkev na Goričici v Domžalah. Ta naša skromna cerkva na Goričici in naša godba sta sploh v tesni zvezi, zato si štejemo v dolžnost, da se ji kot cerkveni predstojnik s tega mesta zahvalim za vse lepo in dobro, kar je v prid Cerkve in v slavo Božjo storila. Počastila si cerkev, s tem si pa tudi počastila sebe! Štiri besede so v dolgi dobi obstoja predvsem ohranile domžalsko godbo: navdušenje, vztrajnost, disciplina, soglasje! Zakaj najhujše stvari navdušenim niso težke. Koliko godb je, ki so bile, pa jih ni — domžalska je ostala; njena vztrajnost jo je obdržala ob mnogih bridkih urah!

Po sv. maši je novi Odbeni dom blagoslovil svetnik Bernik. Vse navzoče je v imenu godbe pozdravil g. Vrečar. Godbi so nato čestitali mnogi zastopniki oblasti, deputacij, društev itd. Veliki župan je poslal brzojavno čestitko. Govornik dr. Rožič je imel krasen govor, sam na sebi vreden posebne objave. Bil je visoka pesem vsega lepega, kar diha iz slovenske pridnosti, slovenske besede, pesmi in tistega, kar hoče godba brez besed povedati vsem v vseh različnih časih njih življenja in v mnogih različnih oblikah. V svojem govoru se je govornik dotaknil tudi zgodovine domžalske godbe, dalje zgodovine nje doma, ki ob tej priliki postaja znamenita in prva hiša v ožji in širši naši domovini, kjer se bo negovala najbolj umevana in vsem od vseh časov in v vseh prilikah najbolj ljubljena umetnost — glasba. Bo že skoraj pol stoletja, kar obstoja godba v Domžalah. Prva je v Sloveniji, prva je tudi sezidala svoj dom. Zato naj živi, naj se krepi in še dalje vztrajno goji lepo pesem in glas, vsem po deželi naj ga oznanja, zakaj le ta umetnost je tista, ki blaži in krepi duha in srce, ki človeka dviga in ga ob vsakem času razveseljuje!

Cel spored blagoslovitve je radijska postaja potom mikrofona oddajala svojim poslušalcem širom sveta.

Novi dom je po svoji zunanji obliki originalna stavba. Tudi notranjost je pristrčna, vabljiva, pristno domača. Zlasti zastor je nadvse lep in gotovo nima para v Sloveniji. Je umetnost zase, ki navduši in pritegne vsakega gledalca. Narisal ga je akademski slikar Pengov in predstavlja skupino starcev v narodnih nošah, ki hite k sredini, kjer je predstavitelj godbe. Spodaj je lep Zupančičev verz: O, da mi je priti do svoje podobe, i meni i tebi, narod moj!

Opoldne je bila slovesnost blagoslovitve končana in so se ljudje razšli h kosilu. Popoldne pa se je na obširnem vrtu za Godbenim domom vršila ljudska veselica. Ves ogromen prostor je bil natlačen ljudi, godbe so neprestano igrale, pevski zbori peli in držali ljudstvo v dobri volji in vedrem navdušenju in veselju.

Kjer so pridni ljudje...

Jevnica, 4. avgusta.

Človek res strmi in občuduje ljudi v tej dolini, v tej skromni, mali romantični Jevnici! Saj me le malokdaj zanese v ta kot — je pa tamkaj vselej kaj novega, kadar pridem. Lani ob tem času, prav tako je bilo prvo avgustovo nedeljo, so slovesno otvarjali novo postajališče, danes, po enem letu pa so otvarjali že spet novo stavbo za splošne ljudske potrebe — krasno novo ljudsko šolo.

Zanimala bi morda zgodovina te stavbe! Pa vam jo v kratkih stavkih povem:

Kmalu po svetovni vojni so v Jevnici v privatni hiši, pri »Šipku«, odprli zasilno enorazrednico. Za učiteljico so iz Ljubljane poslali mlado, agilno gno. Plevelj Leopoldino. Ves čas je ta idealna učiteljica delala in živeča z ljudmi, učila jim je otroke, skrbela je tudi za dekleta in se trudila z njimi ob gospodinjstvih težavah — pa se je naposled spravila še nad možake. Po dolgih obotavljanjih jih je le pregovorila, da so si osvojili njen načrt in sklenili zgraditi za šolo lastno streho. Izvolili se je odbor, šli so od kmeta do kmeta okoli po hribih in hostah, vsak je nekaj dal, kdor ni mogel, je le z dobro voljo sodeloval, pa se je misel udeležila: danes imajo Jevničani svojo lastno šolo. Lepa je, prostorna, praktična, z obširnimi vrtni okoli. Za postajo, tik pod zelenim hribom stoji. Poleg učiteljice ima glavne zasluge za šolo predsednik krajnega šolskega sveta g. Hvala Ivan, za njim še posestnik Godec, ki je sploh povsod prvi, kadar gre za resnične potrebe kraja. Poslopje stane okrog 350.000 Din ter so večino sredstev zbrali domačini sami. Le majhen del je prispevala država in oblast. Tekom prihodnjih 14 dni bo šolska oblast prevzela stavbo od pripravljalnega odbora in jo izročila javni uporabi.

Slovesna otvoritev šole se je pravzaprav vršila danes popoldne. Z vlaki od obeh strani se je pripeljalo mnogo gostov, med njimi iz Ljubljane zastopnik učiteljske organizacije g. Fortunat Lužar, iz Litiše okrajni glavar Podboj in drugi.

Stavbo je blagoslovil g. dekan Rihar iz Smartna, ki je tudi na slovesen način obesil na steno v šolo sveto razpelo z Odršenikom, ki naj vlada v stavbi in nad učenci. Lep govor je pri otvoritvi imel župnik iz Kresnice g. Dolinar, ki je povdarjal zlasti skupnost, ki naj vlada vedno med šolo in Cerkvijo. Učiteljica Pleveljeva je goste pozdravila s toplim govorom, v katerem je navajala vso zgodovino šole v Jevnici, vsa prizadevanja domačinov in vse žrtve, ki so položene v novo stavbo. H koncu je godba zaigrala državno himno, nakar je bila slovesnost končana.

Obenem je bila danes na lani otvorjenem postajnem poslopyu odkrita posebna spominska plošča. Slovesen čin je opravil okrajni glavar iz Litiše svetnik Podboj, ki je na navzoče naslovil tudi vzpodbuden govor. Spominska plošča nosi napis: »Zgradili okoličani 1928.«

Strelna ubila tri osebe

V petek, dne 2. avgusta popoldne so šli Miha Poljanšek, posestnik v vasi Okrog, župnika Spitalič pri Motniku, in njegovi trije sinovi Anton, Leopold in Jakob v planino po stelo za živino. Ko naložijo na voz, odpeljeta starejša sinova stelo domov, oče in mlajši sin Jakob, sta pa ostala na planini. V bližini je pasel sosedov sin Zajec Josip živino. Nena doma je nastala nevihta in vtila se je huda ploha. Vsi trije so stopili pod košato bukev, v katero pa je udarila strelna in v trenutku ubila očeta Miho Poljanška, njegovega 13letnega sina Jakoba in poleg stoječega sosedovega sina Zajca Josipa, kateri je bil star še le 10 let. Nesreča se je zgodila okrog 5 popoldne. Ko je nevihta ponehala, pa v gozdu ostalih ni bilo domov, so jih šli iskati. Našli so vse tri mrtve ob 8 zvečer. Na Miho Poljanšku in na pastirju Zajcu Josipu se znaki strele poznajo po životu, dočim je Poljanškov sin po telesu nepoškodovan. Pokojni Miha Poljanšek je bil dolgo let občinski odbornik.

Grozna nesreča na mariborskem kolodvoru

Maribor, 5. avg.

»Slovenski list« *je že poročal, kako je v nedeljo 4. avgusta popoldne prišla na tukajšnjem glavnem kolodvoru pod lokomotivo brzovlaka štev. 2002 soprega celjskega zdravnika dr. Jesenka.*

O podrobnostih te strašne nesreče se je vaš mariborski poročevalec informiral pri očitvidcih na kolodvoru in je izvedel sledeče podatke:

Gospa Olga dr. Jesenkova, lastnica celjske opekarne, se je pripeljala s popoldanskim zagrebškim brzovlakom, ki je imel 20 minut zamude, iz Celja v Maribor. Potovati je hotela v Gradec. Vlakospremnost osebo pripoveduje, da je gospa Olga bila že med vožnjo in tudi pri izstopu iz vlaka nekam čudno nervozna, kakor da bi slutila nesrečo. Ko je izstopila iz brzovlaka, je odšla po peronu do bufeta, ki stoji na južni strani perona ter si je kupila mal prigrizek. Vrnila se je po peronu v smeri proti Lajtersbergu in obstala na prostoru pred kolodvorsko carinarnico. Železna peronska ograja ima tam vrata, skozi katera vožijo uslužbenci kolodvorske pošte z vozički poštne pošiljke k vlakom in nazaj.

Ko je privozil budimpeštanski brzovlak po prvem tiru, je lokomotiva obstala v bližini, kjer je stala gospa Olga. Da se menja lokomotiva, so odpeli lokomotivo in službeni voz. Lokomotiva je v počasnem tempu vozila v smeri proti Lajtersbergu. V tem trenutku je hotela gospa Jesenko prekorčiti tir, da vstopi v graški brzovlak, ki je stal na drugem tiru. Železničarji in finančni stražniki so zakričali in ji zaklicali, naj skoči nazaj. A bilo je že prepozno! Ko je bila gospa nekako v sredini med tračnicami, jo je lokomotiva zagrabila od strani in gospa je padla pred smrtonosni stroj. Nesrečnica je strašno zakriknila in tudi osebo, ki je videlo njen strašen položaj, je v grozi zakričalo, kakor iz enega grla. Najbliže stoječa Urše Anton, finančni preglednik in Bajt Franc, skladiščni delavec drž. železnice na glavnem kolodvoru, sta sicer priskočila, da bi nesrečnico v zadnjem momentu rešila, a bilo je z ozirom na ozek prostor med ograjo in lokomotivo nemogoče. Rešitev pa je bila nemogoča tudi radi tega, ker se je bila leva noga gospe Olge zapela za stroj v višini, a desna ji je visela čez tračnice. Glava je držala po tleh ob tračnici naprej. Za oči vidice je bil pogled na položaj nesrečnice, ki je v smrtnem strahu klicala na pomoč in »Jezus, Marija!« *nekaj nepopisno groznega. Vsi bi ji radi pomagali, a nihče ni mogel pred vozečo lokomotivo.*

Nesrečnico je stroj tiščal z glavo obrnjeno naprej kakih 7 do 8 korakov od kraja, kjer imajo na koncu perona tračnice položene vmesne dvojne tračnice. Tu se je glava gospe zapela ob iz tlaka moleči konec notranje tračnice. Celo truplo se je vsled pritiska lokomotive preokrenilo, slišalo se je strašno sopenje nesrečne dame in v naslednjem momentu je bila gospa že pod prednjimi kolesi velikanse lokomotive. Strojvodja Ivan Lužnik in kurjač Ivan Pečovnik sta šele sedaj mogla opaziti, da se je pred lokomotivo nekaj zgodilo. Ustavila se je lokomotiva, kakih 10 do 12 korakov severno od kolodvora. Tu so železničarji potegnili strašno razmesarjeno truplo izpod težkega stroja.

Truplo nesrečnice je bilo skoro docela prerezano na dve. Izstopila so čreva. Prerezana je bila tudi ena roka in noga. Sicer pa so bile roke in noge ter prsni koš čisto zdrobljeni. Pri glavi in na hrbtu je bila koža in meso odrgnjeno. Sploh je bilo celo truplo en kup zdrobljenega mesa, krvi in kosti. Ko jo je železničar potegnil izpod koles, je še nesrečnica dva, trikrat globoko soplila in bila je mrtva.

Na lico mesta se je zbrala velika množica železničarjev, poštних uslužbencev, finančnih stražnikov, carinikov in potnikov. Grozen je bil pogled na kup krvave mase, katero so morali z metlo in lopato spraviti izmed tračnic in lokomotive, ki je bila v prednjem delu poškropljena s svežo človeško krvjo.

Poklicali so železniškega zdravnika dr. Zakrajška, ki pa je mogel konstatirati samo smrt gospe Jesenko. Telefonično je bil pozvan mestni pogrebni zavod, ki je dal spraviti ostanke nesrečnice v krsto in jo je zapeljal v mrtvašnico na Pobrežje, kjer se je danes predpolne po mestnem fiziku dr. Novaku in komisiji izvršila obdukcija.

Obmejni policijski komisariat je zaslísal priče strašnega dogodka in je sestavil zapisnik. S kolodvora so telefonično obvestili železniško postajo Celje, od koder so pozvali sina rajne, inženjerja Edmunda Unger-Ullmanna (otrok iz prvega zakona), naj se pripelje takoj v Maribor. Ob 4 je bil sin že obveščen in se je pripeljal z avtomobilom okoli 7 zvečer v Maribor.

Rajna gospa Olga, rojena Zechmeister, vdova Unger-Ullmann, je bila poročena z g. dr. Gregorjem Jesenom, bivšim primarijem celjske bolnice, sedaj zdravnikom v Celju. Bila je lastnica velike celjske opekarne, katero je vodil njen sin inženjer Edmund. Soprog in hčerka se nahajata trenutno na polovanju po Nemčiji. Včeraj sta bila najbrže pri nekih znanih pri mestu Stettin. Sin Edmund je sinoči brzokrilan, je stroj tudi ustavil. Brzinomer na lokomotivi bo tudi pokazal, ali je strojvodja Lužnik vozil s predpisano brzino.

Očitvidci pripovedujejo, da strojvodjo Lužnika ne zadene krivda nesreče. Ker je skočila gospa Olga pred lokomotivo v momentu, ko je bila ista že v diru, je bilo strojvodji nemogoče videti, kaj se godi pred lokomotivo. Ko pa je strojvodja slišal kričanje, je stroj tudi ustavil. Brzinomer na lokomotivi bo tudi pokazal, ali je strojvodja Lužnik vozil s predpisano brzino.

Lumiere foto-plošče S. E.

ki je brezobstretna in barvno zelo občutljiva, so neuspehi popolnoma izključeni. Zahtevajte cenik! - Glavna zaloga:

Drogerija Gregorik
Ljubljana, Prešernova 5

Velika gasilska manifestacija v Kranju

V nedeljo je kranjsko gasilno društvo praznovalo na najslavesnejši način dan, ko je stopilo v drugo polovico stoletja svojega obstoja. S praznovo 50 letnice kranjskega gasilnega društva je bil združen izlet JGZ in blagoslovitve nove motorne brigadne.

Kranj se je odel v zastave in pričakoval slovesno svoje goste iz vse Slovenije. Ze zgodaj zjutraj so začeli prihajati gasilci iz vseh krajev, vendar je glavni val gasilstva prišel šele z opoldanskimi vlaki, ker je bilo glavno težišče slavnosti popoldne. Slovesnost se je pričela že dopoldne s sv. mašo ob 9, katere so se udeležili kranjski gasilci korporativno. Sv. mašo je daroval mestni župnik, duh. svetnik g. Škerbec, ki je imel lep cerkven govor, s katerim je razložil program gasilcev: Bogu v čast, bližnjemu v korist. Ob 11 dopoldne je bil na glavnem trgu promenadni koncert, igrala je godba dravske divizije, ki je sodelovala na vsej prireditvi.

Popoldne ob 3 je mestni župnik slovesno blagoslovil pred mestno hišo novo motorno brigadno. Po blagoslovitvi so se izvršili oficijelni pozdravi. Govorili so: g. Škerbec, g. M. Mayer za kranjsko gasilsko društvo, d. okrajni glavar Znidaršič za politično oblast, g. Turk za JGZ, g. Sajovic za GGZ. Vsi govori so izzveneli v čestitke tej požrtvovalni organizaciji. — Govorom je sledila defilacija gasilcev pred voditelji slov. gasilstva in zastopniki državne oblasti, občine in Cerkve. V sprevodu je defiliralo čez 600 gasilcev s 7 prapori. Zlasti močno je bila zastopana GG župa in sosednje župe, opaziti pa je bilo, da so se tudi nekatera dolenska društva in Ljubljana v častnem številu udeležila proslave.

Posebno pozornost so vzbujali močni belci, ki so pripeljali in odpeljali k defilaciji kumico motorne brigadne gno. V. Andrašičevo. Po defilaciji se je začela pred in v Narodnem domu veselica, ki je potekala povsem v redu. Gasilske slavnosti se je udeležilo precej obširna iz mesta in okolice, prevladovala pa je mlada generacija.

Nesreča ali umor?

Nepojasnjena smrt 16 letnega fanta.

Kočevje, 5. avgusta.

Kočevje in okolica stoji pod utisom zagonetne smrti 16letnega fanta Alberta Stalcerja iz Onaka. Albert Stalcer, ki ima starše v Bokštaju, je odšel v malo vasio deset kilometrov še naprej od Mozija služiti za pastirja. Pred osmimi dnevi pa je neznan kom izginil in nihče ni več vedel zanj. Stvar so prijavili orožnikom v Mozelj in obvestili o tem tudi fantove starše. Ti so iskali in povpraševali povsod po svojem sinu, toda zaman. Iskali so ga ob Kolpi in po Poljanski dolini, nihče pa ni niti oddaleka slutil, da se nahaja prav blizu Bokštajna, komaj tristo metrov iz vasi pod nekim drevesom, toda — mrtve.

V petek zjutraj je gnal 13letni pastirček iz vasi na pašo par krav. Gnal je po poti, ki vodi iz Bokštajna v Srednji Log. Hipoma zagleda, da pod močno bukvjo nekaj leži. Skočil je blizu in tam od strahu pobledel. Zagledal je namreč pod drevesom že napol razpadajočo moško truplo. Na vso naglico, tresoč se po vsem telesu, je stekel v vas po sosede in jim je v jecljajočih besedah bolj pokazal kakor povedal, kar je videl. Ti so mu sledili k drevesu, kjer so v mrtvem kmalu spoznali šestnajstletnega pastirja Alberta Stalcerja. Obraz je imel že razjedan in gnojen. Glavo je imel podprto pod velik kamen, noge izpodvitve, da je ležal na hrbtu, roke pa je držal kvišku, kakor da bi prosil pomoči ali pa kakor da bi se hotel pred nečim ubraniti. Poklicali so orožnike iz Mozija, ki so prišli isti dan in si zapisali podatke o Stalcerjevi smrti.

Po vasi se je najrazličnejše govorilo. Šušljalo se je celo, da gre za bestialen zločin in potem za umor. Mislili so tudi na nesrečo. Pastirček pa, ki je prvi zagledal mrtvega Stalcerja, je izpovedal, da mu je pred dobrim tednom, ko sta bila s Stalcerjem skupaj na paši, izjavil le-ta tole: »Sedaj me ne boš videl nikoli več.« Iz tega bi se dalo sklepati, da gre tudi za samoumor.

V soboto popoldne je prišla na lice mesta uradna komisija, ki je izvedla tudi obdukcijo najdenega trupla. Ta pa ni ugotovila tega, kar so ljudje prečakovali. Dognala je le, da je truplo popolnoma nepoškodovano. Glava nima nikakršnih poškodb, iz česar bi se moglo sklepati, da je umrl Stalcer radi dobljenega udarca ali radi padca z drevesa. V nedeljo so Stalcerjeve ostanke položili v grob. Njegova nepojasnjena smrt pa bo še dolgo časa predmet obširnega tolmačenja in razpravljanja.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopr. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—, zobne ščetke Din. 20.—. Leo-Werke A.-G. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Tvoznice Zlatoprg Maribor. 8

Pri dveh ponesrečenih v bolnici

Ljubljana, 5. avgusta.

Kratko smo o obeh slučajih že poročali: v soboto popoldne se je nekje pod Tivolijem ponesrečil Jože Smerke, sluga pri Mayerju, kar je poročal nedeljski »Slovenec« s kratko notico, — v nedeljo popoldne pa se je pri vožnji z motornim kolesom na vojaškem vežbališču nevarno pobil Dušan Breznik, sin ljubljanskega trgovca na Mestnem trgu. Oba ponesrečenca je rešili avtomobil odpeljal v bolnišnico, kjer ležita v prvem oddelku v I. nadstropju na levo. Danes ju je tamkaj obiskal naš sodrudič, ki se je podrobno zanimal o njuni nesreči.

Jože Smerke

pripoveduje: »Moral je biti šuden slučaj in vam o samem poteku ali vzroku nesreče niti povedati ni ne vem. Saj imam dober spomin, vsako stvar si prav dobro zapomnim — o tem pa res prav nič ne vem. Le to vem, da sem odšel v soboto popoldne z opravkom v tako zvano Švicarijo pod Tivolijem. Imel sem tamkaj oddati dva zavitka, eden je bil celo zelo velik. Vozil sem mimo velesajma in sem tudi srečno pripeljal s kolesom v Švicarijo. Oddal sem tamkaj oba zavitka, potem pa sem se odpeljal nazaj po isti poti. To je vse, kar vem — iz nezvesti sem se prebudil šele tu, na tej postelji. Kako sem semkaj prišel, se nič ne spominjam. Zgoditi se je moral resnično šuden slučaj. Bil sem pri polni zavesti, dobro pripravljen, tudi kolo mi je bilo v redu. Ali se je kdo vame zaletel, ali sem se jaz vanj ali kam drugam — resnično vam povem: sam sem tega močno radeveden. Zdej sem tu in mi je zelo bridko. Leva noga me močno boli in se bojim, če je zlomljena. Potem je ven z menoj. Danes so mi jo dali pod rentgen jutri bodo že vedeli in mi povedali. Niti premakniti ne morem noge.«

Sicer pa g. Smerke vdano prenaša hude bolečine. Močno je potolčen po glavi, zlasti nad levim očišom. Tudi levo oko ima znake hude rane. Na sosednji postelji mi je pripovedoval mož, ki tamkaj leži, da je Smerke vse krvavel, ko so ga prinesli na posteljo — kri mu je lila iz ust, iz nosa, iz ušes in iz vseh ran po obrazu, rokah in nogah.

Ravno nasproti Smerketa leži mladi

Dušan Breznik.

Imel je ravno obisk, ko sem bil vstopil, zato sem nekoliko počakal. Smehljaje me je nato sprejel in začel pripovedovati.

»No, v nedeljo popoldne smo se peljali ven. Jaz in moj brat na motornem kolesu »Ariete«, ki je last mojega očeta, gospod Fantini, mehanik pri Žužku pa na svojem vozilu. Prišli smo na dirkališče pri D. M. v Polju. Moj brat je stal izven dirkalnega kroga in gledal, midva s Fantinijem pa sva podila okrog po rundi in se skušala, kdo bo hitrejši. Jaz sem bil vedno spredaj, ker sem imel boljši stroj. Tudi voziti znam precej dobro. Ko sva tako vozila okrog po rundah, sem bil, ko sem bil ravno kar prevozil ovinek in pognal stroj po ravnem delu dirkališča, pogledal nazaj, kaj počenja Fantini s svojim motorjem in če je daleč za menoj. Vse se je zgodilo v hipu. Ozrl sem se nazaj, vozilo mi je zašlo med kamenje in se je prvo kolo gibalo sem in tja med njimi, zadnje kolo mi je istočasno zaneslo na stran, izgubil sem oblast nad balanco — v naslednjem hipu sem bil že na tleh in v nezavesti. Kakor so mi pravkar povedali, sva se z motorjem skupno nekaj časa kotalila po zemlji. Zavedel sem se šele v bolnišnici.«

»Ste se hudo poškodovali?«

»Kakor vidite, sem pobit zlasti na čelu nad levim očišom. Pretresel sem si tudi možgane, zato me že ves čas boli glava in mi radi tega polagajo nanjo mrzle obkladke. Zlomil sem si dalje ključnico na levi roki in bo najbrž sledila operacija iste. Hudo me bole kite na vratu, obenem kite na nogi, v levem stegnu in boku.«

Ravno pravi čas sem bil dokončal razgovor. Zunaj je ravno udarila tri in tedaj je konec obiskov v bolnici. Pozdravil sem še oba ponesrečenca in jima zaželel skorajšjo vrnitev med svoje, potem pa sem se poslovil od njiju

Erih Marija Remarque:

Smrt

Sedim ob Kemmerichovi postelji. Vedno bolj in bolj gine. Okrog naju je velik hrušč. Lazaretni vlak je prišel in zdaj iščejo transporta sposobnih ranjencev. Pri Kemmerichovi postelji gre zdravnik mimo, še pogleda ga ne.

»Prihodnjič, Franc,« mu pravim.

Dvigne se v blazinah na komolce.

»Amputirali so me.«

To torej zdaj vendar ve. Prikimam in odgovorim: »Bodi vesel, da si jo tako odnesel.«

Molči.

Jaz govorim dalje: »Lahko bi bili tudi obe nogi, Franc. Wegeler je izgubil desno roko. To je mnogo slabše. Saj pojdeš vendar domov.«

Pogleda me. »Misliš?«

»Naravno!«

Ponovi: »Misliš?«

»Gotovo, Franc! Samo najprej si moraš opomoči od operacije.«

Pomiga mi, naj grem bliže. Sklonim se čez in on šepeta: »Ne verjamem.«

»Ne govori bedarij, Franc, v nekaj dneh boš sam videl. Kaj pa je to tako hudega: amputirana noga. Tu ti zlepijo in skrpajo vse drugačne stvari.«

Eno roko dvigne visoko: »Poglej malo te roke!«

»To prihaja od operacije. Samo pošteno jej, pa si boš že opomogel. Ali imate pošteno prehrano?«

Pokaže na skledo, ki je še napol polna. Razvnamem se. »Franc, jesti moraš! Jed je glavno. To tukaj je vendar čisto dobro!«

Odskloni. Po premolku reče počasi: »Včasih sem hotel postati višji gozdar.«

»To si še vedno lahko,« ga tolažim. »Zdaj imamo sijajne proteze, niti ne opaziš, da ti kaj manjka. Priključijo jih na mišice. Pri ročnih protezah lahko pregiblješ prste in delaš, celo pišeš. In vrh tega bodo vedno več iznašli.«

Nekaj časa leži tiho. Nato reče: »Moje

Avtomobilska nesreča

Maribor, 5. avgusta.

Pri Slivnici v bližini župana g. Kolmana se je v nedeljo, 4. avgusta zvečer okoli 8 zgodila zopet večja nesreča z motornimi vozili. Lastnik prevozne trdnice g. Ivan Sluga iz Maribora (Tržaška cesta) je vozil s svojim osebnim avtom iz Rogaske Slatine v Maribor. Proti njemu je pri Slivnici pripeljal z motornim kolesom lesotrožec Slavko Lebre iz Reke pri Hočah. Po izjavi g. Sluge je vozil Lebre na levi strani ceste in brez luči. G. Sluga je s svojim avtom obstal na desni strani državne ceste in dajal signale. A g. Lebre je kljub temu vozil naprej in se zadel z vso silo v avto g. Sluge. Obe vozili sta hudo poškodovani in nerabni za vožnjo. Lebre je dobil precejšnje poškodbe in so ga prepeljali v bolnišnico. G. Sluga pa je odpeljal v Maribor g. M. Hohnjec, lastnik avtotakse v Mariboru.

»So. Miklavž pri Ormožu, dne ...«

Sv. Miklavž pri Ormožu, 2. avg.

Kdo izmed Slovencev bralcev pa še ni opazil imena tega kraja z vsemi datumi tekočega leta? Saj so hudo mušeno govorili, da je najprej Ljubljana, potem Maribor, potem nekaj časa nič, nato pa takoj Sv. Miklavž... Poznam prijatelja v daljni tujini, ki je našo hudo letošnjo zimo študiral po dopisih od Sv. Miklavža. V toplem sobi se je ves tresel ob misli da zmrzuje dobri jeruzalemljan in razganja sode... Nekega drugega gospoda sem slišal pred kratkim: »Sploh ne hodim več v svoj vinograd, pa tudi viničarjem sem naročil, da ni treba poročati, saj berem vsak dan v Slovenscu, kako kaže gorica pri Sv. Miklavžu, kdaj nastopi peronospora, kdaj nastopi peronospora, kdaj črni pikec, kako se širi plesnoba.« Pa tudi pretresljive novice so prihajale včasih iz te divne župnije, ki jo imenujejo srce Priklje in čije krstna knjiga nosi imena, ki jih s spoštovanjem izgovarja vsa Slovenija. Ti kratki, živo črtani dopisi so bili verna slika našega podeželskega življenja. A žal, dné 1. t. m. nas je zapustil zvest dopisnik in duhoviti sodrudič »Slovenca« g. Franc Kolenc. Nočem obnavljati spominov, kako težko nam je bilo faranom, ko smo preteklo nedeljo zadnjič videli na prižnici svojega priljubljenega mladega pastirja. Tistim njegovim prijateljem pa, ki so le po ter. listu poznali skrbnega dopisnika, bodi povedano, da bo gospodu na novem mestu dana še lepša prilika, da suče svoje izurjeno pero. Naj Bog blagoslovi njegovo šele začeto pot!

Osebnosti vesti

★ Gospod knezoški ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič je odšel včeraj na oddih k Sv. Joštu nad Kranjem, kjer ostane do 6. septembra 1929.

★ Iz vojaške službe. Izpit so napravili za čin aktivnega topniškega podporočnika naredniki: Ivan Višnar, Franjo Arlič in Franjo Lužar. Za čin rezervnega sanitetnega poročnika kaplar-dijak dr. Iv. Vikar. Za čin rezervnega lekarniškega poročnika redov-dijak Ferdo Pifat. Za čin rez. adm. podporočnika ekonomske stroke kaplar-dijaki: Ivan Rožič, Alojz Hartman, Ivan Flašman, Ivan Savor, Teodor Bihler, Matija Jakovac, Ivan Kap. Marijan Kukovica, Vit Murko, Vilko Osterman, Vilko Pezarič, Jožef Ferencič, Hinko Slinger in Božidar Futvič.

Razne vesti

★ Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani ima v avgustu t. l. izredni občni zbor v Celju s sledečim sporedom: 1. 10. avgusta ob 20 pozdravni večer v hotelu Evropa. 2. 11. avgusta ob 10 in 15 občni zbor v Orlovskem domu (poročila odbora, klubov in odsekov, referati o delovnih panogah, predlogi in slučajnosti). 3. 12. avgusta izlet v Dobro z razpravo o mladinskem gibanju. 4. 13. avgusta izlet na goro Oljko z razgovorom o drugih senioratih. Ev. predloge je naznaniti odboru vsaj 3 dni prej. Ker je ta čas v Celju mnogo gostov, opozarjamo tov. udeležnike, da naj se čimprej prilgase odboru radi preskrbe prenočišč. K obilni udeležbi vabi odbor.

čevlje na zadrgo lahko vzameš s seboj za Müllerja.

Prikimam in razmišljam, kaj bi mu neki povedal v bodrilo. Njegove ustnice so zabrisane, usta so se povečala, zobje štrlijo iz njih in izgledajo, kakor da so iz krede. Meso se topi, čelo se močneje boči, ličnice izstopajo. Okostje prodira na dan. Oči že ugašajo. V nekaj urah bo po njem.

Ni prvi, ki ga vidim tako; toda skupaj sva vzrasla, to je pa nekaj čisto drugega. Naloga sem prepisoval od njega. V šoli je po navadi nosil rjavo obleko s pasom. Tudi je bil on edini od nas, ki je znal veletot na drogu. Lasje so mu kot svila leteli v obraz. Profesor Kantorek je bil zato ponosen nanj. Toda cigaret ni mogel prenašati. Njegova koža je bila zelo bela, imel je nekaj dekliskega na sebi.

Pogledam na svoje čevlje. Veliki so in nerodni, hlače so zatlačene vanje; če vstanem, si videti debel in močan v teh širokih ceveh. Toda, kadar se gremo kopat in se slečemo, imamo nenadoma spet ozke noge in ozka ramena. Potem nismo nič več soldatje, ampak skoraj dečki, nihče ne bi verjel, da moremo vleči toristre. Čuden prizor je, kadar smo nagi; potem smo civilisti in se skoraj tudi sami čutimo kot taki.

Franc Kemmerich je bil pri kopanju za pogled majhen in ozek kot dete. Zdej leži tu, zakaj neki le? Ves svet bi vodil mimo njegove postelje in govoril: To je Franc Kemmerich, devetnajst in pol let star, noče umreti. Ne dajte, da bi umrl.

Moje misli drve vse križem. Temni se. Kemmerichov obraz blede, dviga se z blazin in je tako blede, da kar sije. Usta se rahlo gibljejo. Približam se mu. On šepeta: »Če najdete mojo uro, jo pošljite domov!«

Ne ugovarjam. Nima več smisla. Ne moreš ga preveriti. Hudo mi je, ker si ne vem pomagati. To čelo z vpadiimi sencami, ta usta, ki so samo še zobovje, ta koničasti nos! In debela, jokajoča žena doma, kateri moram pisati. Če bi že bilo odposlano!

★ Sirotišnica v Slovenski Bistrici — žrebanje. Vse častite prijatelje naše sirotišnice in odjemalce naših srečk bi radi nanovo opozorile, da se žrebanje vrši gotovo meseca avgusta, pa ne 24. avgusta kakor je že bilo naznanjeno, temveč 25. v nedeljo, ker se tedaj žrebanja lažje udeležijo tam večje število zanimalcev. Žrebanje se tudi ne vrši v Apačah, kakor je že bilo rečeno, temveč v Slovenski Bistrici. Od 15. avgusta t. l. naprej se bodo že sprejemale v renovirano in povečano poslopje šolskih sester sirote. Zato so prav priručno naprošeni vsi, ki še niso poslali denarja za dopolne jim srečke ali, ki še posejajo večje število srečk, pa še tistih niso mogli razprodati, da pošljejo kmalu denar ali vsaj vrnejo srečke. Čeprav se srečke razpošiljajo tudi iz samostana šolskih sester v Apačah, se žrebanje vrši le v Slovenski Bistrici na dan 25. avgusta. Priporočamo še enkrat res krasne dobrotke, kateri so večinsko vsi v ročnem delu in posebne vrednosti za vsakega. Ne zamudite torej te ugodne prilike. Z odkupom srečk boste tudi pripomogli revnim otrokom do skupnega varnega doma. — Solske sestre v Slovenski Bistrici.

★ V Službenih novinah od 3. avgusta t. l. je objavljen »Zakonik o sodnem postopanju v civilno-pravnih zadevah« (Civilno pravni red).

★ V Uradnem listu od 5. avgusta t. l. je objavljen »Zakon, s katerim se podaljšuje rok za popisovanje delnic Privilegirane agrarne banke« in »Invalidski zakon« (Sl. novine z dne 27. odnosno 13. julija 1929).

★ Identiteto utoplenca, ki je bil najden preteklo sredo v Krki pri Otočcu, 1 uro od Novega mesta, so ugotovili. Bil je Jožef Pavlin iz Rateca. Mislil je oditi na Francosko iskat dela. Zato se je napel poslaljal od domovine. V sredo teden je opravil romanje na Brezjah in Bledu, preteklo sredo pa sta bila skupaj v Novem mestu z g. Zajcem iz Kronovega. Že pozno okrog polnoči sta se odpeljala iz Novega mesta proti St. Petru. Pri gradu Otočcu, kjer drži most čez Krko, se je Pavlin poslovil od svojega svaka Zajca, čeprav ga je ta silil, naj se odpelje z njim do doma, ker ni več daleč, da pri njem prenoči. Toda Pavlin je skočil z voza, mu segel v roko in se oddaljil proti mostu. Domov ga pa ni bil. Čez teden dni ga je po gosp. otoški grof dobil v vodi, ko se je kopal. Smrt je prišla gotovo čisto po nesreči, kajti most je tam ves razprt in ograja je polomljena. Pokojni pota to ni bil dobro varen in ni čudno, če se je ponoči spotaknil ob tramovne in lesene tračnice, ki služijo za prevoz opeke, ter padel v globlino. Ker ni znal plavati, je bila smrt neizogibna.

★ Zagrebški nadškof za siromake. Ob priliki svojega jubileja je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer daroval društvu sv. Vida za podpiranje slepcev 5000 Din ter društvu za podpiranje gluhotenih tudi 5000 Din.

★ Odlikovanje zagrebškega industrijalca. National Industrial Conference, ki ima svoj sedež v New Yorku in ki so jo organizirali pred dobrim desetletjem vplivni ameriški industrijci, je imenovala za svojega zunanjega dopisnika za Jugoslavijo znanega industrijca, predsednika Zveze Industrijev v Zagrebu, g. S. D. Aleksandra.

★ Koliko stane čiščenje Zagreba v enem mesecu. Zagreb je veliko mesto, po obsegu in po prebivalcih vsaj še enkrat večje od naše Ljubljane. Zato so tudi stroški vzdrževanja in čiščenja javnih naprav, kakor trgov, parkov, cest, ulic itd. precej veliki. Stevilke za prošli mesec (julij) navajajo: 3997 vozlin in 27.843 delavskih dnevnic, kar je stalo mesno blagajno 1.469.789 Din. Ker v predmetnih še ni električne napeljave, svetijo tamkaj še petrolejke. V enem mesecu je v teh pogorelo 2.840 litrov petroleja.

★ Za oblastno bolnico v Požegi. Švoj čas je oblastna skupščina sklenila zgraditi v Požegi svojo lastno bolnico. Bolnica je močno potrebna, ker Požega, ki šteje okrog 6 tisoč prebivalcev, doslej sploh še ni imela urejene moderne bolnice. Zato se je za idejo navdušila tudi mestna občina v Požegi, ki je te dni na svoji seji odobrila 2.000.000 Din za bolnico. V ta namen bo mestna občina prodala 700 jutrov zemljišča. Nova oblastna bolnica bo imela prostora za 80 postelj, nje zgradba in ureditev pa bi stala 5 do 6 milijonov Din.

★ Vihar nad Splitom je z vso silo divjal v soboto zvečer. Vmes je deževalo, padala je tudi toča.

Kino Ljubljanski dvor

Samo danes in jutri sovjetsko-ruski vefilim

RUMENA KNJIŽICA

Ana Sten! Hudožestveniki!

Ob 4., 1/4 na 7., 1/2 8., 9.

Röntgenolog**Dr. Josip Hebein**

ordinarij Radiološkega instituta Splošne bolnice v Ljubljani

ordinira privatno

v sanatoriju Leonišče

redno od 2. — 4. ure.

Vihar je povzročil več nesreč in napravil dosti škode, ki pa še ni ugotovljena.

★ Vlak raztrgal konje. Blizu Subotice nekje križa železniška proga cesto na zelo nevarnem mestu. Ljudje so ta kraj imenovali »vražji prehod«, ker tamkaj proga sploh ni zavarovana z rampo, prihajajočega vlaka pa nihče videti ne more s poti, ker gre proga za nasipom. Te dni sta se dva kmeta iz okolice vozila tamkaj in ju je ravno tedaj, ko sta križala železniško progo, prestregel motorni vlak. Oba konja sta bila od lokomotive dobesedno raztrgana, dočim sta si kmeta rešila življenje s tem, da sta naglo postakala raz voz. Pri tem pa sta se vendarle nevarno poškodovala in so ju z isto lokomotivo odpeljali v Subotico v bolnico.

★ Rop na cesti. Trgovca Nikolaj Predragović se je v soboto napotil na kolodvor v Belovaru, da bi se z vlakom odpeljal na semenj v Križevce. Vlak odhaja zgodaj zjutraj iz Belovara, pa je bila še popolna tema, ko je trgovec Nikolaj spet proti kolodvoru. Spotoma pa so ga napadli štirje razbojniki, ki so ga vrgli na tla in ga oropali listnice, v kateri je bilo 160.000 Din. Orožniki so na vse strani izvedli preiskavo, toda zastonj.

★ Uboj med kmeti radi svinj. Kmet Katavič v Odvorcih poleg Bos. Broda je te dni na polju kosil graščico. Mimo je prišel sosed Kanjkovič, ki je gnil svoje svinje na pašo. Nemirne živali so uskočile s ceste v Katavičovo graščico. Kmet Katavič je bil radi tega hud in začela sta se s sosedom pričkati. V prepiru je Katavič pograbil vilo in z njo udaril soseda Kanjkoviča čez rame in desno roko. Kanjkovič je vnel udarcev začel bežati, spotoma pa je vpil nazaj nad napadalcem, da ga bodo že njegovi bratje maševali. To je Katavič še bolj razburilo. Sikel je za bežecim, ga dohitel in ga na mestu pobil z vilami na tla. Napadeni Kanjkovič je padel v nezavest, drugi dan pa je izdihnil. Pred smrtjo je še mogel izpričati nesrečni dogodek svojim bratom, ki so ga bili našli na polju v nezavesti in ga prinesli domov.

★ Specijalist za otroške bolezni dr. V. Stacul ne ordinira od 7.—30. avgusta.

★ Zrebanje loterije »Zupanove jame« bo 15. tega meseca. Čisti dobiček je namenjen za elektrifikacijo jame. — Kupujte srečke.

★ Kravje kuhano maslo kupujem vsako količino. Ponudbe poslati: Sarajevo, post. pretinac 27.

★ Umetna gnojila in njih uporaba. Tako je naslov poljudni knjižici, ki jo je izdala Delegacija proizvajalcev čilškega solitra in jo brezplačno dopošlje vsakemu kmetovalcu, ki se zanjo priklasi. Slovenski kmetje uporabljajo že desetletja razna umetna gnojila, ker so se prepričali o njih učinkovitosti. Navzlic temu jih je mnogo med njimi, ki še nimajo pravega pojma o njih bistvu in pravilni uporabi. Ta drobna knjižica jim nudi kratka navodila in pojasnila o mnogih vprašanjih, o katerih si mora biti kmet na jasnem, preden se hoče poslužiti teh v modernem kmetijstvu nujno potrebnih pripomočkov za zvišanje zemeljske produkcije. V njej je opisano bistvo umetnih gnojil, prehrana rastlin, pridobivanje in uporaba čilškega solitra, način izvedbe gnojilnih poskusov in nekaj takih zgledov. Ta zvezek bo dobro došel vsakemu kmetu, ki se hoče poučiti o predmetu in pravilno uporabljati ta sredstva za povzdigo svojega gospodarstva. Slovenski kmet bo rad segel po njej, saj jo dobi brezplačno, če se pisмено obrne na Poddelegacijo proizvajalcev čilškega solitra v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1/II. Ta podaja vprašalec tudi razna strokovna pojasnila, knjižice, letake o čilškem solitru in o vseh drugih umetnih gnojilih.

★ Pri poapnenju arterij možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef«-grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef«-vodo najboljšo uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

Ta odvrne: »Postelja 25, stegno amputirano!«

Zdravnik rentarči: »Kako naj kaj o tem vem, danes sem amputiral pet nog,« me potisne v stran, reče pomočniku: »Poglejte,« in dirja v operacijsko dvorano.

Tresem se od besnosti, ko grem s sanitetcem. Mož me pogleda in reče: »Ena operacija za drugo, od petih zjutraj — blazno, ti pravim, samo danes spet šestnajst takih slučajev, tvoj je sedemnajsti. Dvajset jih bo gotovo še vsega skupaj ...«

Slabo mi prihaja, nenadoma ne morem nič več. Nočem več zmerjati, brezmišeln je, rad bi se spustil, da bi padel, in nikdar več ne vstal ...

Ob Kemmerichovi postelji sva. Mrtev je. Obraz je še moker od solz. Oči stoje napol odprte, rumene so, kakor stari roženi gumbi.

Sanitejec me sune v rebra: »Ali boš vzel njegove stvari s seboj?«

Prikimam.

Nadaljuje: »Moramo ga takoj odnesti, rabimo posteljo. Ze ležijo zunaj na hodniku.«

Vzamem stvari in odpnem Kemmerichu znamko. Sanitejec vpraša za vojaško knjižico. Ni je. Rečem mu, da je najbrž v pisarni in grem. Za menoj že vlečejo Franca na šotrovino.

Pred vrati občutim kot rešitev temo in veter; diham, kolikor morem in čutim zrak toplo in mehko kot nikdar na obrazu. Misli na deklince, na cvetoče trate, na bele oblake mi nenadoma lete po glavi. Noge se mi v čevljih pomikajo naprej, grem hitreje, tečem. Vojaki me srečajo, njih pogovori me vznemirjajo, ne da bi jih razumel. Zemlja je prežeta od moči, ki vro skozi podplate vame. Noč prasketa od elektrike, fronta grmi zamolklo kot bobnarski koncert. Udje se mi premikajo gibko, čutim moč v členkih, diham in hlastam. Noč živi, jaz živim. Čutim lakot, večjo kakor samo od želodca —

(Prevel M. J. M.)

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočvar, Siska VII.

○ Ameriški izletniki. V nedeljo dopoldne je prispelo v Ljubljano 35 ameriških Slovencev na obisk k svojem v stari domovini. Vozili so se po znani francoski progi New York — Havre z znamenitim morskim velikanom »Ile de France« (Otok Francije), ki ima 42.800 ton in 64.000 konjskih sil. Izlet je priredila trdka Sakser State Bank v New Yorku, spremljal je izletnik g. John Krečič, uradnik navedene banke. — Zavednim ameriškim rojakom obilo vesele zabave in prijetnega oddiha na domači zemlji.

○ Brezposelnost. Prejeli smo: Bilo je na nekem ljubljanskem trgu. Nasproti pisarniškim oknom večjega podjetja sedela v parku in klopici dva možakarja, po obleki sodeč, delavca, brez posla. Iz pisarne stopi gospod. Ponuja delavcem delo, ker je bilo v hiši pravkar nekaj popravil. Plačal jima bo na uro 5 Din. Možakarja sta bila zadovoljna; ves dan delata pridno. Drug dan naj bi zopet prišla, toda ni jih bilo. Zopet stopi oni gospod do klopi, kjer jih je tudi danes sedelo nekaj. Nihče se ni zmenil za ponujeno delo. Pa pravijo, da ni delal.

○ Počitniška kolonija mestne občine ljubljanske v Velešovem je pričakovala te dni obisk kraljice Marije in prestolonaslednika Petra. Za svečan sprejem so se vršile obsežne priprave: otroci in domača dekleta so nabirali zelenje za vence, fantje so se menili, kje bodo postavili mlaje, »artilisteri« so se veselili svojega »dela«, gasilci so pripravljali svečane uniforme, vaščani čistili domove, kolonisti se pa učili pozdravnih deklaracij in skupnega petja. Vse je bilo v nestrpnem pričakovanju in pripravljenju. Pri sprejemu bi sodelovala tudi cerkijanska godba. Pa je prišla vmes zdravniška preiskava deklic in ugotovila, 4 lažje slučaje davice. Razumljivo, da je sledila karantena deklic, obolele štiri deklice so pa bile poslone v ljubljansko bolnico. Če se ne bo pojavil noben nov slučaj obolenja, bo sedanje kolonističke zamenjale v ponedeljek tretja skupina 42 dekčev in deklic do desetega leta starosti. Upati je, da bodo vsaj ti deležni kraljičinega in prestolonaslednikovega obiska. Ko so otroci druge kolonije zvedeli, da z obiskom ne bo nič, so jokali; tako zelo so deklice želele videti malega Peterka...

○ Razburjenje v Križevniški ulici. Včeraj je doživela Križevniška ulica lepo kopo razburjenja. Najprej ponoči vsled prevelike muzikalne navdušenosti veseljakov, ki pa se razumejo tudi na krepko psovanje. Dopoldne je bil višek razburjenja, ko je neki surovež neumisljeno pretepel nekoga dečka, da je ta oblezel v krvi nezavesten. Na obupno vpitje neke gospe, da bo dečka ubil, je vendar prenehal s pretepanjem in jo pobrisal. Prišel je rešilni voz, toda deček je ostal v domači negi. Popoldne pa je v ulici padel konj, ki so ga le s težavo spravili na noge. Razburjenja torej več kot zadosti in zlasti ponočno čisto odveč. Bilo bi zato dobro, da bi stražniki večkrat pogledali po Križevniški ulici.

○ Iz Ljubljane na Ježico je tri četrt ure hoda. Za tiste, ki bolj počasi menajo, nekoliko dlje, pa naj zato prej odnesejo od doma. Zakaj zamuditi prav gotovo ne smejo. Če drugače tako radi zahajajo na prelubo Ježico, kakaj bi v nedeljo ne prišli. Orlovski slovesnost bo tamkaj. Cel dan. Dopoldne bo maša, popoldne pa telovadba in kar še k njej spada. Pa vam kar resno svetujemo, da jo tedaj v nedeljo 11. avgusta mahnete tja!

○ Oddelek za zdravstvo in dobrodelstvo odnosno socialno skrb oblasti samouprave ljubljanske oblasti, se je preselil iz dosedanjih uradnih prostorov v šentpeterski vojašnici, Lipičeva ulica, I. nadstropje sobe št. 1 do 5 v poslopje Kranjske hranilnice v Knafličevi ulici, I. nadstropje, južni trakt.

Zobozdravnik med. univ.

Dr. Lojz Kraljger

specialist za zobne in ustne bolezni

sprejema od 8.—12 in od 3.—6. ur

Ljubljana, Krevov trg 10

○ Zgradba Poštne hranilnice na Aleksandrovi cesti lepo napreduje in se hitro bliža svoji dovršitvi. Drugo, tretje in zadnje nadstropje so na zunanje že popolnoma pobeljena in tudi na znotraj povečini dozidana. Zunanost pritičljiva in prvega nadstropja pa se pravkar dovršuje. V velika pritičljiva okna so že vdelane železne rešetke, ki bodo povečavale varnost blagajna. Tudi celo prvo nadstropje ima v okna vžidane takšne rešetke. Sicer pa se v stavbi trenutno izvršujejo še parketna, kamnoseška in druga dela, razne malenkosti, čiščenje, zidava in ureditve stopnišč, stranišč, hodnikov, balkonov, štedilnikov — v kolikor ima stavba tudi stanovanja za stranke — in druga podobna dela. Po pogodbi mora biti zgradba menda do konca avgusta gotova. Takoj potem se bodo v novo zgradbo preselili vsi uradi Poštne hranilnice, ki se sedaj nahajajo v teshih prostorih v Bethovnovi ulici. Tako bo ta naš zavod končno prišel do lastne stavbe in tako do možnosti novega razmaha.

○ Suša... Pa ne več na polju, marveč v — policijski torbi. Kaj poveste! Gotovo, policijska torba je prazna. Kot da so se zakleli vsi tatovi, da več kradli ne bodo, vsi potepuhi, da bodo prišli za lopato in kramp ali karkoli in bodo delali vse večne čase v svojo korist in v korist vseh ljudi, katere sicer nadlegujejo ob vsaki priliki in nepriliki. Kot bi med seboj stavili vsi kolesarji in z njimi vse nerode po mestu in okolici, da se par dni nalašč ne bodo zaletavali drug v drugega, da ne bodo več delali sitnosti stražnikom po cestah, policiji, sodniji, jetnišnici, bolnišnici in končno še nam peresnikom, ki se pehamo za njimi in njihove zgodbe vestno sporočamo vsem, ki se ali zgražajo nad takšnimi karamboli ali pa pomilujejo tiste, ki ob tem postanejo žrtve, obenem pa kolnejo tiste, ki takšne karambole povzročijo. Prav tako je danes. Policijska torba je fuč, zeva praznina... Le borih šest aretacij je bilo in še o teh se pisati ne sme, ker so bili tisti aretirani samo vsled suma ali pa vsled takšnih dejani, da jih javnost slišati ne sme. Na, potlej pa piši...

○ Javna borza dela. Delo je na razpolago: Moškim: 4 drvarjem, 3 hlapcem, 4 kovačem, 1 mizarju, 1 zagarju za venecjanko, 10 čevljarjem, 1 pekuficijarjem, 12 zidarjem, 10 tesarjem, 15 pleškarjem-soboslikarjem, 5 sodarjem, 7 kamnosekom, 3 tapetnikom, 1 pečar, pomočniku, 4 krojačem, 5 kleparjem, 1 kuharju, 3 usnarjem, 12 navadnim delavcem, 1 klobučar, pomočniku, 18 kovinostugarjem, 16 vajencem. — Ženskam: 2 šteparicama, 2 dežnikaricama, 2 kuharicama, 3 služkinjam, 3 kmečkim deklam, 1 vajenki.

Maribor

○ Oblastni komisar g. dr. Josip Leskovec se je v družbi z g. inž. Dolencem, vodjo oddelka za visoke stavbe odpeljal včeraj zjutraj na Dobrno. Tam se nahaja dvorni svetnik g. Kmet z Dunaja, specialist za mineralne vrelce. G. Kmet bo raziskoval vrelce v Dobrni.

○ Oblastni ravnatelj g. Gražner se je v petek, dne 1. avgusta vrnil z dopusta in zopet sprejema stranke ob določenih urah.

○ Požarna bramba in nepotrebno razburjenje prebivalstva. Ob priliki požara v sladkorski tovarni lepenske in požara v Dragonji vasi pri Cirkovcah sta tukanjsnja lista »Maribor« in »Večernik« Jutra poročala zelo nejasno o požarni brambi. Tako je n. pr. »Maribor« Zjutraj pisala, da mariborsko gasilno društvo ni moglo k požaru v Dragonji vasi, ker je bilo zaposleno pri gašenju v Sladkem vrhu. Jutro »Večernik« pa je poročal, da ... ni ostalo doma prav nobeno, tudi ne zasilno ... V slučaju, da bi v mestu samem izbruhnil požar, bi bili snoči brez gasilske pomoči! Jasno je, da nam slučaj zadnje noči priporoča, da poskrbimo za tretjo motorno brigado. Iz tega razloga niso mogli naši gasilci h katastrofalnemu požaru v Dragonji vasi pri Cirkovcah, kjer je strela upelnila osem poslopij! Ker se s takim poročanjem po nepotrebnem razburja mestno prebivalstvo, naproša mariborsko gasilno društvo časopise, da objavijo sledeče pojasnilo: Mariborska požarna bramba o požaru o Dragonji vasi sploh ni bila obveščena ne telefonično in ne po čuvaju na mestnem stolpu. Rešilni oddelek je bil samo pozvan, da prepelje dva ponesrečena iz Dragonje vasi v bolnico. To je rešilni oddelek tudi izvršil, in sicer takoj, ne pa kakor so lokalni listi poročali, šele tekotom noči. Če bi bila požarna bramba klicana v Dragonjo vas, bi bila takoj odpeljala moštvo in brigado na kraj nesreče. Neresnično je, kar piše »Jutro« Večernik, da ni ostalo doma (v Mariboru) nobeno gasilno orodje in prav nič moštva. Resniče in ljubo moramo popraviti to »Večernikovo« vest, da je ostalo v Mariboru še dovolj brigad, med njimi tudi motorna in da niti ena tretjina moštva ni bila na Sladkem vrhu, ampak doma v Mariboru v pripravljeno. Da bi Maribor v slučaju požara ostal brez gasilcev in gasilnih priprav, o tem še govora ni.

○ Avtomobilska nesreča pri Lajtersbergu. V nedeljo zjutraj se je zgodila, kakor je že poročal »Slovenski list«, na državni cesti na meji občin Maribor—Lajtersberg—Kričevina dokaj težka avtomobilska nesreča. Sofer Rudolf Fideršek, uslužben pri lastniku avtopodjetja Kar Belak, je napravil zgodaj v jutro 4. avgusta sprehod v Svečino in nazaj v Maribor. Z njim so vozili neki prijatelji. Ko se je vračal okoli pol osmih nazaj v Maribor, se je v naglem tempu hotel vstric mostu, ki pri Volerju vodi čez železnico, izogniti Smonigovemu svečinskemu avtobusu. Izognil se je na napačni (desni) strani, ker je na levi strani bilo premalo prostora. Fideršek je v tem momentu zgubil oblast nad avtomobilom in je zavozil v obcestno ograjo in vozilek posestnice Marije Rudi iz Dobrenje, s katerim je služkinja Marija Požauko peljala mleko v mesto. Vozilek je vrglo ob stran in ga razbilo, dočim je padla Požauko tako nesrečno, da se ji je stisnil prsni koš, zlomilo dvojce reber na desni strani in je poškodovana tudi na rokah in nogah ter na glavi. V avtu je sedela 17letna modistinja Marija Zingler in 7letni Maks Halleker, oba iz Kričevine. Oba je vrglo iz avtomobila ter sta se precej poškodovala. Fant je dobil dokaj težko rano pri desnem očesu. Rešilni oddelek je vse tri ponesrečene obvezal in odpeljal v bolnico. Avto, ki se je zadel tudi ob masivni zid ob cesti, je precej poškodovan. Samo srečnemu slučaju je pripisovati, da se tudi Smonigov avto ni ponesrečil. Na tem ozkem ovinku državne ceste se je zgodilo že več težkih nesreč in bo treba tu napraviti svarilna znamenja in odrediti počasno vožnjo.

○ Romarski izlet iz Maribora na Ptujsko goro. Običajni romarski izlet vseh prosvetnih društev v župniji Matere Milosti se vrši v nedeljo, 25. avgusta po običajnem sporedu. Po pozni službi boji bo prosvetni labor pri romarski cerkvi. Zaprošen je poseben vlak in polovična vožnja. Natančna pojasnila se dobijo pravočasno v Mladinskem domu.

○ Z dvokolesom vrh Pohorja. V nedeljo 4. avgusta je g. Konrad Uršič, član slov. kolesarskega društva »Perunc« s svojim dvokolesom znamke »Peugeot« kot prvi prispel zopet na Klopni vrh, kjer se je vršila otvoritev planinske kočice. Gospod Uršič je tudi lansko leto kot prvi prispel s svojim kolesom na Klopni vrh. Poleg Klopne vrha je vztrajni kolesar, ki je znan kot eden najboljših kolesarjev v Mariboru, dosegel s svojim kolesom tudi višino pri Ruški koči in istotako pri Mariborski koči. Če pomislimo, da leži Klopni vrh 1335, Ruška kočica 1250 in Mariborska kočica 1080 m, lahko pomislimo, da je moral g. Uršič poleg slabih pohorskih gorskih poti premagati še mnoge druge ovire. Na celi črti iz Maribora—Ruše—Klopni vrh — Ruška kočica — Mariborska kočica — Hoče — Maribor ni imel g. Uršič nobenega defekta. Gospod Uršič je trgovski pomočnik v Mariboru, K lepemu uspehu iskreno čestitamo!

○ Mariborski »Motoklub« na Semmeringu. »Motoklub« Maribor se bo 11. avgusta udeležil internacionalne motorne dirke za »veliko« darilo Avstrije na Semmeringu po svojih izbranih vozilih. Triptyk in vizuma prosto potovanje v Avstrijo je avstrijski konzulat že dovolil. Vsi udeleženci morajo klubu priložiti številko motorja, evidenčno številko, marko vozila in svoje osebne podatke. Start v soboto 10. avgusta ob 13 pred glavnim kolodvorom v Mariboru.

○ Zgodba o zetu in tašč. Stara prislovica pravi: »Tašča in zet se gledata kot pes in mačka«

„Majdica“

se mi je rodila, zdrava in krepka“, hiti pripovedovati svojim znankam gospa Mica. Dekletce je že sedaj nečimerno ter zahteva samo snežnobelo in lepo dišeče perilo. Zato si je prineslo kar s seboj

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Po grupaciji mednarodnega imenovanja blaga je bila naša zunanja trgovina v prvi polovici t. l. sledeča:

	uvoz	izvoz
	1929 (1928)	1929 (1928)
živina	0.02 (0.01)	11.58 (15.69)
hranila	12.07 (11.64)	20.78 (19.98)
sirovine	17.62 (16.45)	57.93 (53.58)
fabrikati	70.23 (71.86)	9.71 (10.75)
zlat, srebro	0.06 (0.04)	—

Iz teh podatkov je razvidno, da je naša država v prvi vrsti dobaviteljica sirovin, potem šele hranil in živine. Nismo toliko država z agrarnim izvozom. Fabrikati igrajo v našem izvozu vedno manjšo vlogo.

Pri uvozu pa opazimo naraščanje uvoza hranil in sirovin, nasprotno pa pada uvoz gotovih izdelkov, kar je razveseljav pojav.

Organizacija trgovcev z vinom in žganjem na debelo

Pred nedavnim se je vršil v Belgradu ustanovni občni zbor Centralne združenja veletrgovcev z vinom, žganjem in alkoholnimi pijačami kraljevine SHS. Namen centralne sekcije je organizirati to stroko v veletrgovini. Našo trgovino je treba moralizirati in ji pridobiti vpoštevanje posebno pri oblastih.

Pripravljalni odbor za sekcijo v ljubljanski oblasti je sklical vse veletrgovce z vinom in žganjem na sestanek, ki se je vršil v ponedeljek, dne 5. t. m. dopoldne v posvetovalnici Zbornice za TOI. Sestanek, katerega se je udeležilo lepo število trgovcev, je vodil v odsotnosti g. Bolaffia g. Mejač iz Komende, ki je tudi podal poročilo pripravljalega odbora o dosedanjem delu. Nato se je izvolil sledeči poslovni odbor »Sektije trgovcev z vinom in žganjem« na debelo: predsednik gosp. Bolaffio Karl, podpredsednik g. Peter Štepić, odborniki pa gg.: Levičar, Podboršek, Nemanic, Ogrin, Mejač, Basaj in Meden. Za preglednika računov pa sta bila izvoljena g. Vode in g. Videmšek. Določila se je tudi članarina za tekoče leto, razprava o poslovniku pa se je odložila.

Tako je tudi ta stroka trgovine dobila svojo skupno organizacijo, ki je bila zlasti potrebna radi posebnih razmer, ki vladajo v tej panogi trgovine. Organizacija bo lahko zastopala njih interese, zlasti pa ker ima dovolj avtonomije in bo lahko oprta na močno centralno organizacijo.

—o—

Gremialna trgovska šola v Ljubljani. Zaradi tiskovne napake, ki se nam je pripetila v nedeljski številki, ugotavljamo, da so v ljubljanski gremialni trgovski šoli dovršili leto 1928-1929 le štirje z nezadostnim uspehom. Končna statistika uspeha na šoli je sledeča: 11 z odličnim uspehom, 80 s pohvalnim, 137 s povojnim, 33 z zadostnim in 4 z nezadostnim uspehom, neizpranih je ostalo 8, skupno 278 učencev in učenk.

Zgradba železobetonskega mostu v Skofji Loki se bo oddala potom ofertalne licitacije dne 15. t. m. pri gradbenem oddelku oblastne samouprave v Ljubljani. — Oddaja zakupa bufeta na postaji Velenje se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 28. t. m. pri ravn. drž. žel. v Ljubljani. — Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 31. t. m. ponudbe glede prodaje lesa.

Borza

Dne 6. avgusta 1929.

DENAR

Čvrsta tendenca na deviznem tržišču traja še nadalje in napram petku se je večina tečajev uvrstila. Promet je bil bolj slab. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Budimpešta in Trst, dočim je v ostalih devizah interveniral Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2282.50 bl., Berlin 1356—1359 (1357.50), Bruselj 792.05 bl., Budimpešta 992.50—995.50 (994), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 802.74 bl., London 276.03—276.83 (276.43), New York 56.85 bl., Pariz 223.18 bl., Praga 168.26—169.06 (168.66), Trst 296.75—298.75 (297.75).

Zagreb. Amsterdam 2282.50—2288.50, Berlin 1356—1359, Budimpe. 992.50—995.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 801.24—804.24, London 276.03—276.83, New York 56.75—56.95, Pariz 222.18—224.18, Praga 168.26—169.06, Trst 296.75—298.75.

Belgrad. Berlin 1356—1359, Dunaj 801.24 do 804.24, London 276.03—276.83, New York 56.75 do

Približno enako je menda bilo razmerje med neko taščo in zetom v Mariboru, kjer je v soboto zvečer zet udaril taščo 55letno Ano v vinjenem stanju s stolom s tako silo po glavi, da jo je težko poškodoval. Posredovati je moral zopet moštvo rešilnega oddelka in ranjeno taščo odpeljati v bolnico.

○ Dihurji v sredini mesta. V noči od sobote na nedeljo so se pojavili dihurji v sredini mesta na Koroški cesti. Pri Vohu (Koroška cesta 33) je pregriznil dihur petim že velikim puranom vrat in jim izpil kri. Tri purane brez glav so našli, dva je zavlekel neznano kam. Isto noč je pomoril pri Vohovem sosedu Prohaski 16 velikih piščancev in pri mizarju Viherju tri kokoši. Perutnina

56.95, Pariz 222.18—224.18, Praga 168.26—169.06, Trst 296.83—298.83.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 128.875, Budimpešta 90.65, Bukarešt 30.8, Dunaj 73.25, London 25.2375, New York 519.80, Pariz 20.36625, Praga 15.38, Sofija 3.75, Trst 27.18, Varšava 58.225.

Dinar notira: Na Dunaju (deviza) 12.46375, (valuta) 12.43; v Londonu, New Yorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kred. 128 den., Prastidona 850 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 123 den., Ruše 275—285, Stavbna 50 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 407—408 (407), kasa 407—408 (407); termini: 8. 408—409, 12. 420—422; 7% inv. pos. 86.50—88, agrari 51.25 do 52. — Bančni pap.: Hipo 202—202.50 (202), Poljo 15.75—16, Kred. 93—94 (93), Jugo 80.75—82, Lj. Kr. 123 den., Medjun. 56, Nar. 8150—8400, Prastid. 852.50—860, Srpska 152 den., Zem. 125—130, Elno 164—180. — Ind. pap.: Guttmann 205—220, Slavonia 115—137.50, Slaveks 96 den., Danica 120 den., Drava 392.50—400 (380), Sečerana 420—445, Brog. vag. 145, Union 165—175, Ragusea 500 bl., Trbovlje 450—460, Vevče 125, Nar. šum 40—48, Piv. Sar. 210—240, Narod. min. 20 den., Oceania 195 den., Split cement 610.

Belgrad. Narodna banka 8220—8400, 7% inv. pos. 87—87.50, agrari 52.25—52.50, vojna škoda 404 do 407.50, 8. 409—408.75.

Dunaj. Don. sav. jadr. 82.75, Wiener Bankverein 22.05, Bodencredit 100.20, Creditanstalt 22.55, Escompteges. 21.50, Zivno 116.60, Aussiger Chemische 268, Guttmann 24.60, Mundus 173, Alpine 43.20, Trboveljska 56.75, Leykam 6.65, Rima Murany 115.80.

Les

Na ljubljanski borzi ni bilo zaključkov. Tendence neizpremenjena.

Iščejo se: madrieri smreka-jelka 65×195 mm 4, 4.50, 5, 5.50, 6 m, 75×215 mm 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7 m fko vag. ital. meja; nadalje jelševi plohi I, II, neobrobjeni od 1 m naprej, od 16 cm naprej, od 40 mm naprej, suhi; 1000 m³ merkantilnih tramov od 3-3 do 6-7 od 4—8 m.

Žito

Danes je bil položaj na žitnem trgu nekoliko slabši v pšenici in koruzi, to pa pod vplivom ameriških notacij, ki so v soboto nekoliko nazadovale. V ostalih predmetih pa je položaj neizpremenjen. Promet je bil v pšenici srednji, v koruzi minimalen, v ostalih predmetih pa je vladalo popolno mrtvilo. — Cene se pri nas niso veliko izpremenile. Pšenica baška velja 217.50 do 222.50, koruza 212.50 do 215.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključen je bil 1 vagon moke, Tendence žvrsta.

Novi Sad. Pšenica: bč. nova 212.50—215, bn. 212.50—215, sr. 212.50—215; oves: bč. sr. 185—190, bn. 180—185; koruza: bn. in sr. 205—210; ječmen: bč. 160—165; moka: 00 in 0g 317.50—327.50, št. 2 297.50—307.50, št. 5 277.50—287.50, št. 6 250—260, št. 7 220—230, št. 8 140—150; otrobi: bč. 120 do 125. — Tendence slaba; promet: 48 in pol vagonov pšenice, 27 koruze, 6 moke; skupaj 81 in pol vag.

Hmelj

V Zatecu je postalo razpoloženje mirno. Za jugoslovanski tranzitni hmelj se plačuje po 250 do 400 Kč za 50 kg.

Letos je v žateškem okolišu pričakovati kvalitativno zelo dobre letine, pridelek pa bo srednje dober.

Tudi nürnbergsko tržišče je mirno. V tranzitnem prometu je prišlo do prodaje le manjših količin svetlobarnega hmelja. Tranzitni hmelj je notiral 25 do 35 mark.

Živina

V Milano notirajo: voli I. 4.80—5.30, II. 4.20 do 4.70, III. 3.50—4, bikli I. 4.50—4.90, II. 3.90 do 4.40, krave I. 4.50—5, II. 3.60—4.40, III. 2.40 do 3.40 lire za kilogram žive teže. Cene so čvrstejše. Jugoslovanskih telet prošli teden ni bilo na trgu.

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tv. Edvard Saborsky & Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 1970 glav živine, iz Jugoslavije 168. Cene za vole: najboljši 2.25, I. 1.90—2.05, II. 1.70—1.80, III. 1.30 do 1.60. Za krave: I. 1.50—1.60, II. 1.20—1.40. Za bikle 1.50—1.80, za klavno živino 0.80—1. — Tendence: Cene za I. blago so bile za 10—15, za srednje blago za 20 grošev dražje. Tudi bikli so bili dražji za 15 grošev.

○ Podružnica Slovenčeve uprave v Mariboru vlnudno vabi prizadete inerente, da dvignejo v upravi pisma: Lepo posestvo, ugodna prilika, solčno stanovanje, gospod in tehnik.

Sveta življenje in vrvenje

V značni restavraciji na »Zeppelinu«. Potovanje za potnike na »Zeppelinu« preko Atlantskega oceana ni bilo preveč naporno. Slika dokazuje, da se na ta način prav prijetno potuje.

Moderni Babilon

Velemesto v številkah

Berlin je tretje največje mesto sveta. New York, London, Berlin. L. 1913. je štelo mesto 2.082.100 prebivalcev, letos pa jih šteje že 4 milijone 300.000. Zazidanega prostora ima 884 km², 16 odstotkov vsega ozemlja. Berlinski Babilon ima nad 40.000 dojenčkov, 2981 bank, 50.000 avtomobilov, polomljenih pri nesrečah, 3768 panjev čebel, 706.556 kokoši, 25.263 krav. V območju mesta se pridela še vedno 388.000 kvintalov krompirja in 212.000 kvintalov sena.

Davkov in carin dobiva mestna uprava vsako leto 1 milijardo, 507 milijonov zlatih mark; pasji davek sam znaša 9 milijonov, davek na alkohol 9.400.000 mark, davek na avtomobile 18.300.000, veselilni davek pa le 13.200.000 mark.

Zensk je v Berlinu 54%, 46.030 zakonov so sklene na leto, 7592 pa se jih loči. Ločenih je 64.135 Berlinčanov, novorojencev pa je bilo lani 43.352. Umrlo jih je 6241 več kakor pa jih je prišlo na svet. 45,1% Berlinčanov in Berlinčank je samskih.

74,9% prebivalstva živi od obrti, trgovine in prometa, med njimi je 41,3% delavcev. Uradnikov in nameščencev je 27,8%. Najslabše so plačane tekstilne delavke, ki dobivajo le 42 pfenigov na uro, najboljši delavci pa dobivajo po eno marko in pol na uro. Nameščenci so najboljše plačani v industriji za centralno kurjavo (do 468 mark na mesec), dočim so v tekstilni trgovini plačani najslabše (90 mark na mesec). S tako plačo človek najlažje priroma v državno zastavljalnico, kamor je lani romalo 133.476 Berlinčanov. Zasebnih zastavljalnic pa je bilo lani 278. O teh pa številke molče. In prav je, da molče. V trgovskem registru imajo zapisanih 50.829 tvrdk, 520 pa jih je šlo v konkurz.

Apetit tega Babilona je velik: na leto 215.500.000 kil svežega mesa, pol milijona ton krompirja. Vsak Berlinčan popije na dan povprečno nad četrt litra mleka, precej več pa piva, ki stane 55 do 80 pfenigov liter.

Mladinska igrišča so 304 na 716,83 hektarjih zemlje. Kadar berlinska mladina ni uradno zaposlena in poklicno zadržana na teh igriščih, obiskuje v prostem času tudi šole: Stara univerza ima 10.885 slušateljev, tehnika 4672 dijakov. Dve visoki šoli za telesne vaje imata 889 študentov, zato pa ima akademija za cerkveno in šolsko glasbo le 105 vpisanih. Uradi za mladinsko skrbstvo varujejo 47.900 varovancev, v mestnih zavetiščih

pa se deli otrokom 6.700.000 kosil. Za 6000 otrok pa skrbi mladinski oddelek na policiji. Urad, ki daje nasvete za izbiro poklica, je svetoval 66.999 fantom in 65.056 deklicam, česa naj se lotijo.

V Berlinu živi 134.671 tujcev. Največ je Poljakov (28.185), Avstrijcev 25.699. Berlin je obiskalo v teku leta 30.993 Amerikancev, ki so bili z ozirom na dolarsko valuto in ameriško državljanstvo z veseljem sprejeti.

Mestna cestna železnica ima progo, ki je tako dolga kakor je dolga proga železnice: Berlin—Monakovo. Ima 145 postaj in postajališč. Kolodvori drž. železnice v Berlinu so odpravili 432 milijonov potnikov, cestna železnica pa 900 milijonov, podzemeljska železnica pa »le« 265 milijonov. Na letalskem pristanišču v Berlinu se je vkrvalo 41.214 potnikov.

Na berlinskih cestah se je v teku leta zgodilo 27.074 nesreč.

Vsako leto izgine v Berlinu brez sledu okroglo 5000 ljudi. Vsak dan javljajo policiji najmanj 30 slučajev, da je ta ali oni izginil. To bi bilo na leto 10.000. A polovica teh se potem najde, druga polovica pa ostane izgubljena. Največ je med izgubljenimi mladih ljudi, ki uhajajo staršem in izginejo, mnogi in mnoge za vedno.

To je Babilon!

Granata odtrgala deklicici glavo

V Budimpešti se je pripetila v stanovanju trafikanta Palaggija grozna nesreča. Tri hčerke Palaggija, v starosti od 6 do 8 let, so se igrale na balkonu z granatami, ki so jih uporabljali kot cvetlične lonce. Naenkrat pa je ena granata eksplodirala, balkon se je porušil in vsi trije otroci so padli na ulico. Najstarejši deklici je granata odtrgala glavo, obe ostali pa sta dobili težke poškodbe in je le malo upanja, da ostaneta pri življenju.

Iznajditelj gramofona umrl

V Washingtonu je umrl v soboto Emil Berliner, ki velja kot iznajditelj gramofona. Rojen je bil na Hanoveranskem.

Amerikanska karijera

Harry Stevens se imenuje mož, ki se ima svoji energiji in pravilnemu presojanju potreba človeškega želodca zahvaliti, da je danes ameriški milijonar. Star je 67 let. Ko je bil 21 let star, se je poročil in iz Anglije, kjer se je rodil kot sin revnega angleškega odvetnika, odšel z družino v Ameriko. Tu je preživel svojo številno družino kot delavec v železnih tovarnah. Pozneje je začel kot agent razpečevati knjige. Nekega dne je dobil v mestu Columbus v roke program nogometne tekme, da ga razpeča, kakor druge knjige. Videl pa je, da je program strašno slabo tiskan, kar ga je tako ujezilo, da je šel k prireditelju tekme in mu ponudil, da bo on za tekmo založil nov program, ki bo lepo tiskan. Prireditelj je bil zadovoljen, samo zahteval je, da mu mora Stevens plačati za to 500 dolarjev. To pogoj je Stevens brez pomišljanja sprejel, četudi ni imel v žepu niti počenega groša. Šel je in tekal po celim mestu ter je do večera dobil za svoj program inseratnih naročil za 700 dolarjev. S temi je plačal prireditelja tekme, tiskarske stroške in še mu je ostal lep dobiček. Ta posel je potem nadaljeval. In danes tiska Stevens sam v svojih številnih tiskarnah, ki jih ima po vsej Ameriki, programe za vse tekme. Poleg stalnih tiskarn ima tudi vozeče se tiskarne, ki jih kar zapelje tja, kjer se prireditelj vrši, ter tam tiska. Poleg tiskarn si je pa najel na vseh sportnih prostorih posebne prostore, kjer je postavil svoje bufete, ki so tako veliki in tako izvrstno urejeni, da lahko naenkrat postrežejo četrtilijonske ljudi. Ko je imel bufete, je videl, da bi mnogo boljše shajal, ko bi klobasice sam izdeloval. In zato je začel ustanavljati lastne velikanske kuhinje in tovarne za klobase. Iznajdba njegova je posebne vrste pečenka, vložena med

gu, deklica pa zopet ni hotela popustiti in je krepko držala ter zraven še krepkeje klicala na pomoč. To vpitje so k sreči slišali nekateri turisti, ki so ravno šli po bližnji poti ter so prihiteli s palicami oboroženi deklici na pomoč. Deklica je bila po roka in nogah precej ranjena. Srnjak, ki je spustil svojo žrtev in ušel, je bil kot mladič ujet ter vzgojen med ljudmi. Sele pred kratkim so ga spustili v gozd.

Spomenik Adamu in Evi

Ameriški mister John Brady v Baltimoru je premišljeval takole: Ljudje postavljajo spomenike najrazličnejšim ljudem in tudi najbolj neumnim stvarim. Ljudje, ki jih knjige opisujejo za junake, so dobili spomenike, celo več spomenikov dobi en sam tak junak, čeprav morda ni bil niti junak. Samo oče vsega človeštva Adam, ta še ni dobil nikjer nobenega spomenika. Pa se je odločil gospod Brady, da bo on postavil Adamu spomenik, pod njim pa solčno uro, spodaj pa napis: »Sic transit gloria mundi«. (Tako mine slava sveta.) Vsi časopisi so pisali o tem, kaj je ukrenil in postavil mister Brady, gospod in posestnik v Baltimoru. Časopise pa je bral tudi mister Robert Quilleu v Greenvilleu v južni Karolini, kjer se razprostirajo njegova lepa posestva. Ko je gospod Quilleu to bral, se je zamislil in ugotovil, da je svet nevhvaležen. Adama je do danes pozabljal. Ko se je končno nanj vendar le nekdo spomnil, pa je pri tem pozabil na Evo, mater vseh ljudi. In je sklepal, da bo spomenik Evi on postavil. Naročil je kiparju, naj izdela Evin kip v belem marmorju. Sedaj imata vsak svoj spomenik: Adam v Baltimoru, Eva pa v Južni Karolini.

Novo vatikanske pisemske znamke, ki so prvič izšle dne 1. avgusta 1929

dva kosa prepečenega kruha in lepo obložena, katera se v posebnih vročih vozičkih prevaža med množico, tako da imajo navdušeni sportniki tudi zunaj med sportno prireditvijo vedno priliko jesti toplo pečenko s kruhom in kar zraven spada. To je ameriški karikaturist Tad Dorgan naslikal ter nazval to jed »vroče pse« norčevaje se, češ da Stevens to pečenko dela iz pasjega mesa. Ta karikatura pa je bila le dobro preračunana reklama, za katero je Stevens karikaturistu Tadu Dorganu še danes hvaležen ter mu vsako leto za božič pošlje zaboj najlepših cigar. Kajti sportniki se za to »pasjo pečenko« kar tepejo. Sport — vsaj v Ameriki se tako vidi — skrbi za dobre želodce.

Srnjak napadel deklico

V avstrijskem planinskem kraju Neukrebitz je te dni mlada deklica v večji družbi tovarišic šla v bližnji gozd po jagode. Vsa prevzeta od iskanja je zablodila v gozdu in tako zgubila družbo. Naenkrat se pojavi pred njo velik srnjak, ki se je neusmiljeno zaletel v deklico, hoteč jo podreti. Deklica se je seveda prestrašila tega gozdnega srečanja, je pa hitro srnjaka zgrabila za rogove, da je ni mogel z ostrimi rogi preveč suvati. Nastal je hud boj, srnjak je bil močnejši ter je deklico vrtil v kro-

Žrtve Etne

Večje število turistov je splezalo na vrh Etne, da bi tam opazovali solnčni vzhod. Naenkrat je začel ognjenik delovati in iz žrela bruhati. Pri tem sta dva turista bila ubita, štirje pa ranjeni.

Smešnice

A.: »Premestili so me v I., kjer stanuje moja tašča.«
B.: »Aha kazensko premeščenje.«

*

>Ko sem mu ponudil menico, je vrge! proti meni tintnik!<

>Ali ni bilo kritja?<

>Pač! skočil sem za špansko steno.<

*

>To pa res ne more biti prijetno, imeti tako raztresenega moža?<

>Kakor se vzame; veste včasih mi iz pozabljenosti dvakrat da denar za gospodinjstvo.<

*

>Ti bom že izbil tvojo lenobo, se je hudoval učitelj. >Za kazen napišeš danes stokrat: »Lenuh sem« in se nato vsega naučiš na pamet.<

Avtomobil in motorni čoln, ki ga je izdelala tvrdka v Cuxhavenu za državo. Vozilo drči po suhem kot avto, v vodi se spremeni v motorni čoln.

Dne 7. avgusta se prične tekmovalni polet 10 evropskih narodov okrog Evrope. Start in cilj sta na letališču v Orly pri Parizu. Do 20. avgusta bo moral vsako preleteti 6000 kilometrov. Kakor je videti, bodo leteli tudi nad Ljubljano.

Celie

»Pričetek gledališkega tečaja je drevi točno ob 7 v Orlovskem domu. Kdor se je prijavil, naj z zamujanjem ne zavlačuje programa preko določene, t. j. 10. ure zvečer. Otvoritveni večer ima sledeči spored: 1. Uvodna beseda, govori prosvetni tajnik Ivo Peršuh. 2. Beseda o gledališki umetnosti, predava g. Marjan Marolt. 3. Zgodovina gledališča: Postanek in najstarejša sporočila, predava lekarnar g. Fedor Gradišnik. 4. Uvod v režijo Gogoljeve komedije »Ženitev« in razdelitev vlog, vodi g. Peršuh. — Oni gospodje oz. gospe in gospodične, ki se nameravajo udeleževati tečaja, pa se doslej še niso prijavili, lahko to store še danes v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti ali pa neposredno pred otvoritvijo tečaja zvečer ob 7 v Orlovskem domu.

»Sijajna prireditelja celjskega orlovskega okrožja v Trbovljah. Oni, ki Trbovlj in njih miselnih posebnosti ne poznajo ter so tuji duši ponižanih in razžaljenih, niso mogli umeti, da bi smelo celjsko orlovsko okrožje prejeti svoj veliki letni nastop v rudarskih Trbovljah. Zato jih je menda toliko — zlasti iz Celja, — ki bi bili prav poklicani, da spremljajo orlovsko mladino na takih važnih pohodih, ostalo raje doma. Tem krepkejši in samozavestnejši je bil nastop orlovstva v Trbovljah. Že dejstvo, da ves dan ni bilo znamenati najmanjšega incidenta, potrjuje upravičenost govornikovih besed na telovadišču: »Kadar brat prihaja z ljubeznijo v srcu k bratu, je vse v redu. Boji naj se Trbovljci, oni, ki bi prihajali na ta sveta tla trpljenja s hudobno mislijo v srcu, s sebičnim hrepenenjem po zaslužku duši. Mi pa gremo v Trbovlje z mladostno ljubeznijo v srcu, vseh zlih namenov sproščeni, zato le, da še silneje vzrastemo v ljubezni do Boga in še silneje vzrastemo v žrtvovanju za novi rod, ki naj po Duhu Resnice razsvetljen obliče zemlje v Kraljestvo božje prenovi.« — Zjutraj okoli 9 so se zbrale orlovske čete pred trboveljskim kolodvorom za pohod v župno cerkev. Bilo je tu 120 članov, samih krepkih kmečkih in delavskih postav. Okrožje jih premore več, a gmočno stanje marsikateremu članu ne dopušča udeležbe v oddaljenih Trbovljah. Mična je bila četa 120 obojega naraščaja, kot pesem radostna četa 60 Orlic, med njimi nekateri v vsespodno pozornost in pohvalo vzbujajočem novem orliškem kroju. Na čelu spreveda skozi Trbovlje je neumorno in hvalevredno sviral trboveljska rudarska godba. Sprevod je bil vso pot predmet dostojnega opazovanja in mestoma živahne pozornosti. Pred župno cerkvijo je pričakal sprevod domači g. župnik duh. svetnik Gašparič, ki je orlovstvo nagovoril s krepkim orlovskim pozdravom: »Vi, nositelji mladih moči, polni mladostnih sil in vzvišenih idealov, vi, ponos na in upanje našel! Bodite pozdravljeni! Prišli ste iz celjskega celjskega okraja in drugih krajev, da pokažete svojo bratsko vzajemnost in skupno orlovsko moč. Prišli ste v Trbovlje med naše delovno ljudstvo, najboljši delavci naši, da pokažete, kaj zmora delavnost, vztrajnost, vaja in pridnost...« Pred sv. mašo je vznemelen govoril pesnik-kaplan pred. g. Boštela o predmetu »Vse je naše, mi smo pa božji«. Po sv. maši se je vršila na telovadišču kratka skušnja za popoldanski nastop. — Popoldanski nastop je bila ena sama velika manifestacija, o kateri bomo podrobneje še poročali.

Dopisi

Kočevje

»Adaptacija stanovanjske hiše. Bivši Kafježev mlin bo kmalu izpremenjen v stanovanja. Stanovanja pa bodo urejena po dolgem, tako, da ima petero stanovanj svoje prostore na solčno stran, petero pa na senčno. Primernejše bi bilo, da bi bila stanovanja počez, tako da bi bile vse kuhinje v hladu, sobe pa na solcu. Taka porazdelitev bi bila higiensko upravičena in potrebna. Za najvišje stanovanje so streho dvignili in zid podžidali. Suša. Letošnja suša, ki jo precej živo občutimo letos pri nas, se kaže zlasti na Rintzi, ki je vpadla tako, da na več mestih zlasti pa v mestnem kopališču ni več skoraj možno plavanje. V tem so zelo prizadeti kopalci, ki rabijo globoko vodo. Sedaj moramo šele videti, kako se je po naši vodi razrasel rumeni lokvanj, ki napravlja Rintzo za navadno mlakužo. Sedaj je čas, kakor nikoli, da se temeljito iztrije Rintza te zajedalke, ki je tako nevarna za plavalce. Treba bi bilo najeti delavce, malo tvegati in stvar bi bila v redu.

»Renovacija Marijinega doma. Z elanom se je lotilo letos takoj po skletu šole vodstvo Marijinega doma radikalne prenovitve notranjosti dvonadstropne stavbe. Od vrha do tal, vse je dobilo prijazno novo lice: šolske sobe, učilnice, spalnice, hodniki, stopnišče in veža. Če človek vstopi, mora reči: renovacija je posrežena. Tudi gospodarsko poslopje se je preuredilo, kar pomaga, da se delo izvršuje zlasti v šolskem času brezhibno in hitro. Veliko tega obnovitvenega dela so sestre same naredile. Pomagale so tudi one, ki so učiteljice na meščanski šoli, namesto da bi po napornih mesecih šole uživale počitnice. Delo se je izvršilo hitro in tih, kot bi se delalo na akord. Takemu zavodu brez skrbi lahko izročajo stariši svoje hčerke v šolo in odgojo.

NOVO MESTO.

»Redni občni zbor Glasbene Matice, podružnica Novo mesto, se vrši v ponedeljek, 12. avgusta ob 20 v sobi Glasbene Matice z običajnim dnevnim redom.

ŠMARJETA NA DOLENJSKEM.

V petek popoldne smo po dolgi želji dobili dež, padala je tudi toča, ki pa ni naredila posebne škode. Posebno za fiziološki in krompir je bil dež potreben, ker je sedaj smemo računati s kvalitativno dobro uspešno letino. V splošnem je opažati, da so letošnji nasadi fiziološki pri nas le na videz lepi, dočim rastlina ni bogata stročja. Vzrok pripisujemo neugodnemu vremenu, ki se je ob času cvetenja pojavilo. — Toplice so bile pretekli teden vedno polne tujcev in tudi domačinov. Najbližji gostje so Novo-meščani, ki prihajajo z avtomobili in vozovi ter z motornimi vozili. Pridejo pa tudi podeželske žene, ki pustijo staviti takozvane rožičke.

Trbovlje

»Umrli je dobroznani gostilničar Anton Volker v 71. letu starosti.

»Novo gasilno društvo. Steklarna v Hrastniku je ustanovila novo gasilno društvo, ki šteje že takoj ob početku 40 članov. Za predsednik je bil izvoljen g. inž. Žmavc, za tajnika pa računovodja g. Rati. Lastnik tovarne g. Abel, ki je že dosedaj zelo podpiral enaka in tudi druga društva, je društvu zelo naklonjen in se uja, da bo to gasilno društvo eno najbolj uspešnejših.

»Motorno brizgalno si je nabavilo rudniško gasilno društvo v Trbovljah. V soboto se vrši v Trbovljah kramarski in živinski sejem. V priliki je pomotoma označen za 5. avgusta.

Za duha in srce

Nova učna knjiga srbsko-hrvatskega jezika

(Srbsko-hrvatska vadnica za srednje in sorodne šole. Prvi letnik. Sestavil Dr. Mirko Rupel s sodelovanjem Ivana Lesica. Cena vezani knjigi Din 36.—. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani)

Pouk srbsko-hrvatskega jezika na naših zavodih se po pravici smatra za dokaj nevarno poslan, neprijeten za učitelja, še bolj za učence. Ne bilo bi težav, če bi učitelj obdržal skozi vsa leta iste razrede in imel iste učence, saj jih lepo prilagodi svoji metodi in jim stopnjeno doprineše znanja, ki ga smatra za potrebno. Zal ni vedno mogoče, čisto tudi ne oportuno, da bi učitelj n. pr. na srednji šoli osem let »razlagal svojo učnost« istim razredom, naravnost izključeno pa je, da bi se našel razred, ki ne bi dobil bodisi v začetku leta ali med letom »pomlajevalne« krvi v osebah repetentov, odstranjenih, izključenih ali iz drugega razloga prestopivših učencev.

In tu se pokažejo sitnosti za obe strani: učitelj naloži učencu, naj to in ono ponovi oz. predela. Učenec, ki se je predmeta morda marljivo učil na prejšnjem zavodu, se mora lotiti njemu več ali manj neznanje snovi.

Da bi pa tudi starši občutili težave »selitve« svojega sina, morajo odriniti nekaj »kovačev« za novo učno knjigo iz srbsko-hrvatske. In baš v tem tiči nesreča za napredek, ker ima vsak zavod druge učne knjige.

Da pouk srbsko-hrvatskega jezika ne more biti kolikor toliko skladen in da je znanje učencev raznih šol zelo različno, nam bo jasno, če pomislimo, da se učitelji učnih knjig, ki si v metodi in snovi niso prav nič slični, n. pr. Bačičev Udžbenik in diametralno nasprotno članke, odobrenje za srbske in hrvatske šole, a so uvedene kot učbeniki na slovenskih zavodih.

Predpisana slovnicična tvarina se obravnava na razne načine: učitelj piše na tablo in diktira, drugi zahteva razne pomožne knjige, ki vsebujejo izvečke iz slovnice, tretji predpisuje hrvatske in srbske slovnice kot Maretiča, Florschütz, Stefanoviča itd. V učnih pripomočkih ni sistema, kar ni v prid ne šoli ne domu.

Iz tega sledi, da so različni izdatki, ki naj posredujejo »učnost«, različna pota, ki naj dovedejo do nje, neenako pa je tudi pridobljeno znanje, zlasti se o tem prepričamo, kadar prileti izgubljen lastavica v novo gnezdo. En učitelj smatra slovnicično znanje za podlago jezikovnemu pouku, drugi trdi, da čitanje privede do zaželjenega uspeha, slovnica da je manjšega pomena, tretji na slovnico ne polaga nobene važnosti.

Različne so metode, ki vodijo do cilja in ne dajo se vsiljevati, vendar smelo lahko trdimo, da bo uspeh le tedaj odgovarjal potrebam, ki jih glede jezikovnega pouka stavimo na srednjo in njej sorodne šole, če učitelj združi čitanje s sistematičnim obdelovanjem slovnice. Le tako zadostimo zahtevi, ki se glede živih jezikov na srednji šoli glasi: Jezik se mora tako poučevati, da ga učenec obvlada v govoru in pisanju.

Ako še dodamo, da moremo učencem nuditi možnost za preslop z zavoda na zavod, ne da bi se moral bati kakšnega predmeta, ki se drugače obravnava kakor na drugem zavodu, in da je dolžnost učitelja staršem učence za mladine izdatke za šolanje kar najbolj omiliti, bomo prišli do zaključka: Za pouk srbsko-hrvatske naj se na istovrstnih zavodih uvedejo isti učbeniki.

Doslej to ni bilo mogoče, kajti učne knjige, ki so se pisale po diktatu potrebe, niso mogle zadovoljiti; odtod tako različni učni pripomočki na istovrstnih šolah.

Dosedanje izkušnje pri pouku in pa učne knjige — njih dobre in slabe strani — so pokazale pot, po kateri naj na naših šolah usmerimo poučevanje slovenščini najbližje stoječi srbsko-hrvatski jezik. Za metodičen pouk je potrebna metodično sestavljena učna knjiga. In kot tako smatramo novo Dr. Rupelovo Srbsko-hrvatsko vadnico. Učitelj in dijak bosta novi učbenik z veseljem pozdravila, saj obema olajšuje delo, oba zagotavlja sigurnih uspehov brez velikega truda in nepotrebne izgube časa.

Pisanje na tablo — izvešta je seveda razlaga — oz. diktat na eni strani, pisanje in prepisovanje po zvezkih na drugi strani postane z uvedbo nove vadnice nepotrebno. S te strani knjiga odgovarja pedagoškemu načelu, naj se učitelj drži predpisane učne knjige in le z nujnimi dodatki naj jo izpopolni. Noben dosedanj učbenik ni zadostil tej zahtevi, še manj pa drugim, ki jih bomo pozneje omenili. (Konec prih.)

Nova muzika

(Letnik II, štev. 3.)

V literarni prilogi piše Jos. Mantuani o zanimivem glasbeno zgodovinskem problemu našem, o skladatelju Juriju Mihajevu. Do nedavna je bil ta glasbenik še zavrt v mistično temo, obdajale so ga legende, stvarnega smo pa o njem vedeli malo ali nič, čuli pa samo uverturo njegove opere »Recht behalten die Planeten«. G. Mantuani je dognal, da je bil rojen l. 1805 v Ljubljani kot sin žitnega trgovca in gostilničarja, posejal v Ljubljani gimnazijo, se bržkone učil glasbe na tedanji glasbeni šoli in že šestnajstleten nastopil z vojaško koračnico o priliki kongresa l. 1821. Bil je tudi na Dunaju, kjer ga legenda spravlja v stik z Beethovnom, dalje v Parizu in drugod na Francoskem ter na Madžarskem. Komponiral je plesno glasbo, solospese s spremljavo, klavirske in orkestralne reči, pa tudi nekaj oper, ki so se zlasti v tujini mnogo izvajale. Mihevc je umrl v Mennecyju pri Parizu l. 1882. Pariški konservatorij ima več njegovih skladb v hrabri. Studija je zelo zanimiva. — Med Raznini glasbenimi zanimivostmi zvevmo, da je naš priljubljeni operni kapelnik g. A. Balatka poklican v Brno na novo službo, da je g. Srečko Koporc absolvirati praški konservatorij itd. Glasbena priloga prinaša dva stavka Koporceve klavirske Sonatine, ki se je igrala na sklepem koncertu praškega konservatorija, dalje V. Ukmarjevo Melanholijo za glas in klavir, Mih. Logarjevo skladbo za klavir »Oskubljeni slavec, kateri je izgubil glas«, romanski impresionistični občutno skladbo s kuroznim naslovom, dalje P. Rantičajevo pesem s klavirjem »Otroci« štejajo v stilu Oserterve šole in pa M. Salacžev Scherzo za klavir. Mala Nova Muzika prinaša Malo dvo- ali troglasno suito od M. Tajčevića. G. urednik Adamič boče, kar je hvalevredno, pokazati, kaj znanje naših najmlajši. S tem nas seznanja z delom in slogom naraščaja, in daje temu korajžo. Na drugi strani pa morda ne bi kazalo objavljati nekaterih začetniških stvari, kakor smo jih videli v zadnjih številkah nekaj, kakaj le zrna naj bi zaslužila objavo, le to, kar kaže v bodočnost, ima kaj soka v sebi. Koporc, Rantičaj, Ukmar so izjeme.

Arthur Rimbaud

Se nedavno napol pozabljeni pesnik Rimbaud (1854—1891), o katerem je pisal Paul Claudel Maurice Barrèsu, da je imel nanj edini in največji vpliv, je postal v poslednjem času predmet živahnih razprav in polemik. Rimbaudovo življenje je zagonetka, pa tudi njegovo delo, sestoječe iz pesmi in proze izvrstnega kova, po nespori genialnosti svojega stvaritelja enako vredno delu Baudelairea, v svojem jedru ni nič manj zagonetno, kot njegovo življenje. Eden utemeljiteljev simbolizma, je Rimbaud po svoji specifični lastnosti videc, vendar se pojavlja kot gnostik in kot mistik. Čeprav Claudel odločno povdarja, da je Rimbaud odšel s sveta spravljen z Bogom v velikem spreobrnjenju, ki je enako njegovi pesniški veličini, trdi najnovejši Rimbaudov biografi Marcel Coulon baš nasprotno. V zadnjem času je literatura o Rimbaudu precej narasla, najpomembnejša dela o njem pa so: François Rouchon: Jean Arthur Rimbaud, l'homme, l'oeuvre, l'influence; Rolland de Renéville: Rimbaud voyant ter Marcel Coulon: La vie de Rimbaud et de son oeuvre. Glede ocene Rimbaudovega življenja je poslednje s svojimi novimi odkritji gotovo najvažnejše. Ta knjiga vsebuje tudi nekaj neobjavljenih pesmi in verzov, ki so jih slovenistiki doslej pomotoma pripisovali Verlaineu in ki so bili doslej objavljeni v njegovi zapiščini. s. š.

Srpski književni glasnik, št. 7 (avgust) prinaša razum povesti in pesmi Ličnost Miguela de Unamuno, Položaj žene v našem narodu (dr. Tihomir Djordjevič) in Pregled.

Album slovenskih narodnih pesmi za srednji glas s klavirjem je priredil Zorko Prelovec. Natisnila ga je v okusni opremi Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, poklonjen je pa mojstru pevcu Juliju Betetu. Album obsega osem znanih naših ljudskih pesmi: Bom šel na planine, Hrički ponizaj se, Pa so fantje proti vasi šli, Spomlad prav lušno je, Moja kosa je križava, Ljuba si pomlad zelena, Ena tička priletela. Ti si urce zamudila. Prelovec je obdržal nepokvarjeno ljudsko melodijo, katero je znal efektivno obleti v preprosto, nenašarjeno klavirsko spremljavo, ki nikakor ne odvzame pesmi njenega ljudskega značaja, ampak jo nevsiljivo poživlji. V kolikor ne gre za podčrtavanje melodije, gre za nje harmonično preprosto tolmačenje v klavirju, ali pa za rahlo slikanje (zvoncekanje pri prvi), kratki preludiji so sestavljeni iz motivike pesmi same. Album je s strani opreme lepo izdelan in zasluži vso pozornost in priporočilo. Priklubi se bo vsakomur, pesmi in klavir ne bodo delale prav nikomur težav. Takih albumov bi rabili še več. Iz taknite tudi še krasne ljudske pesmi, ki so manj znane, a morda še lepše od znanih in jih takole izdajte.

Lovec, avgust 1929, ima sledečo vsebino: Dr. Stanislav Bevk: Kosce. — A. Savelj: Iz kočevskih revirjev (o volku). — Stare lovske slike. — II. mednarodna razstava psov. — Ribarstvo. — Iz lovskega nahrbtnika. — Kinošolske vesti.

Emil Ludwig, znani življenjepisec Napoleona in drugih, je nedavno izdal v založbi Ernst Rowohlt, Berlin, jako zanimivo knjigo o mesecu izbruhu svetovne vojne pod naslovom »Juli 14«, ki je zbudila obilo diskusije.

Louis Madelin je v »Académie Française« zavzel mesto nedavno umrlega Roberta de Fiersa. Novi »nesmrtnik« je eden najmarljivejših med mlajšimi francoskimi zgodovinarji. Kot zgodovinar svetovne vojne se je uveljavil z deli »Zmaga na Marni« ter »Vojska Francije«, ki je je spisal na pobudo pokojnega maršala Focha. Njegovo poglavito polje raziskovanja je pa »velika revolucija« ter doba prvega cesarstva.

Radio

Jutri, v sredo ob 20.30, nastopi koncertna pevka ga. Staller-Stotter, ki po daljšem odmoru zopet koncertira v Sloveniji. To je njen prvi nastop v radiu. Poje v nemškem in francoskem jeziku.

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 6. avgusta: 12.30 Reproduc. glasba. 13. časovna napoved, borza, reproduc. glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18. Koncert Radio-orkestra. 20.30 Koncert kvarteta pevcev Glasbene matice (gg. Pelan, Pečenko, Završan in Skalar): Adamič: Prošnja, Heidrich: Slabo sveča je brlela, Jenko: Vabilo, Svetek: Kaj bi te vprašal. Pod noč, Zaprtja so njena okena. Slovenske narodne: Ti si urce zamudila, Kaj boš žalovala. Koroške narodne: Pojdem v Rute in Moja kosa.

Drugi programi:

Torek, 6. avgusta.

Belgrad: 12.45 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.30 Recitacije iz nemške literature. 17.55 Radijski kvartet. 20.35 Srbski napevi. (Srb. cigan. godba.) 21.40 Čas. Dnevne vesti. 22.15 Jovanče Micie v vojni. Humoristični monolog. 22.35 Radijski kvartet. Slovenska operna glasba. — Zagreb: 13.15 Plošče. 20.35 Večer humoristov. — Varšava: 12.05 Plošče. 16.40 Plošče. 18. Ljudski koncert. 20. Koncert orkestra na pihala. — Dunaj: 11. Dopoldanska glasba. 16. Popoldanski koncert. 18. Čelistični koncert. 19.30 Čas. Vreme. 19.35 Sonate. 20.40 Poljuden koncert. — Brno: 12.20 Iz Bratislave: Opoldanski koncert. 16.30 Iz Prage: Vojaški orkester. 19. Prenosi iz Prage. — Berlin: 14. Poljudni spored (plošče). 17. Zabavna glasba. 19.35 Italijanske pesmi in serenade. 21. Orkester na pihala. — Katowice: 17. Plošče. 18. Poljudni koncert iz Varšave. 20. Koncert iz Varšave. 22.45 Petje. — Toulouse: 12.45 Solist. koncert. 13.15 Simfon. orkester. 20.30 Harmonika. 20.55 Pesmi. 21.15 Odlomki iz oper. 21.45 Godba za ples. — Stuttgart: 12. Plošče. 16.15 Popoldanski koncert. 20.15 Knut Hamsun. 21.45 Zabavni koncert. — Praga: 11.30 Plošče. 12.20 Koncert iz Bratislave. 16.30 Vojaški koncert. 19.05 Tamburaški koncert. 20. Orkestralni koncert. 21. Poljudna glasba. 22. Godba za ples.

Orel

Orlovski odsek Krakovo-Trnovo sporoča vsem svojim članom telovadcem, da se redna telovadba prične danes, dne 6. avgusta ob 8 zvečer. Telovadba se bo vršila ob torkih, četrtkih ter sobotah na letnem telovadišču Korunova ul. 14. Novi telovadci dobrodošli!

Poizvedovanja

Izgubila se je majhna ročna torbica, v kateri je bila zlata damska zapustnica in k njej pripadajoča ura. Oddati naj se izvoli pri upravi »Slovenca«.

Šah

Šahovski turnir v Karlovih varih.

V četrtem kolu je vladalo največje zanimanje za partijo Capablanca — Bogoljubov. Igrala sta indijsko partijo. Bogoljubov je bil v začetku v dobri poziciji, ni pa čisto dobro precenil igre Capablance, ki je igral zelo fino. Po 36. potezi se je končala partija remis.

Gdč. Menšikova je igrala v začetku proti dr. Euweju zelo dobro in je bila dopolne igra prekinjena v zelo dobri poziciji za njo. Boj je pa damsko prvakinjo vidno utrudil in je po 47. potezi že podlegla.

Igra dr. Treybal — Yates ni bila doigrana. Pozicija je za Yatesa ugodnejša. Ni pa izključeno, da doseže češki šahist dr. Treybal vendarle remis.

Marshall je igral proti Tartakowerju. Po 34. potezi se je končala partija neodločno.

Cehoslovak Gilg je igral proti Spielmannu v damskem gambitu. Imel je že skoraj remis dosežen, vsled težkega napada pa je po 51. potezi partijo izgubil.

Rubinstein je v damskem gambitu premagal Mattsona.

Grünfeld je v indijski igri premagal Thomasa. Remis pa sta bili partiji Niemcovič — Chanel in Johner — dr. Becker.

Sämisch je v damskem gambitu premagal Maroczyja.

Dr. Vidmar je igral proti Colleju. Partija še ni bila doigrana, zmaga dr. Vidmarja pa je zagotovljena.

Stanje po 4. kolu.

Spielmann 4, Euwe, Rubinstein 3, Vidmar 2½ (1 še nedoigrana), Johner, Grünfeld, Mattson in Niemcovič 2½, Gilg, Sämisch, Capablanca, Bogoljubov in Canal 2, Yates 1½ (1), Tartakower, Thomas in Becker 1½, Maroczy in Menšikova 1, Cole in Treybal ½ (1) in Marshall ½.

Zobni atelje G. Rotar

Glince XIII/8, pri Ljubljani

Do preklica se ob sobotah popoldne stranke ne sprejemajo

Sport

Glavna skupščina LNP

V soboto zvečer se je vršilo v dvorani Okrožnega urada redno letno zborovanje te naše najvažnejše sportne organizacije. Zborovanju je prisostvoval kot zastopnik JNZ njegov podpredsednik g. Krčelič. Navzočih, oziroma zastopanih je bilo 23 klubov. Izredno uspešno skupščino je vodil do izvolitve poslevoedeč podpredsednik g. Beteto. Proti pričakovanju se je zborovanje vršilo v redi brez običajnih incidentov. Verifikacijski odbor, ki so ga tvorili gg. Cek, Končar, Erman in Višič, je brez debate overil poverilnice 21 klubov, za poverilnice mariborske Svobode in domžalskega Djska se je razvila ostrejša debata; ta dva kluba sta izdala po dve poverilnici. G. Beteto se je na skupščini pritožil, ker je verifikacijski odbor potrčil poverilnice, podpisane po neodbornikih, pravilno podpisane po klubovih zastopnikih, ki so pri podzvezi registrirani, pa zavrnili. Po debati, v katero so posegli razni delegati, je bilo poročilo verifikacijskega odbora v celoti sprejeto. Obširno tajniško poročilo, ki je verna slika ogromnega administrativnega dela, je bilo tiskano predloženo delegatom. V LNP je včlanjenih 25 klubov s 6348 člani, med temi je 2723 izvršujočih članov, od teh je 1562 aktivnih nogometašev. Ostali pripadajo raznim drugim sportnim panogam. Da je z evidenca teh nogometašev težak posel, je umljivo. Letošnje prvenstvo podzveze si je vdriglo priborilo moštvo Primorja. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal g. Kovač, je razvidno pozitivno delo uprave tudi na gospodarskem polju. Revizor inspektor Zajc je predlagal, da se odstopajoči upravi podeli absolutorij za vestno delovanje. Ravnatelj Toman predlaga absolutorij s pohvalo. Kritiko tajniškega poročila je podal zastopnik celjskih atletikov g. Kuret. Kot glavno napako je našel, da so od JNZ prešli za svoje sportno delovanje diplome ljudje, ki v naši sportni javnosti nič ne pomenijo. Ravnatelj Toman (Maribor) je zavrnil to kritiko, češ, da je neutemeljena, ker je JNZ ta odlikovanja izdala soglasno; prešli so jih med drugimi tudi Beteto, Sircelj, Wagner in Nerat. Ta imena so z zgodovino našega sporta v najožji zvezi, Beteto je celo soustanovitelj LNP. Vendar je g. Beteto kot zadnji govornik ugotovil ponovno pravilno in nesebično delo odstopajoče uprave; glede odlikovanja je pa odločno zavrnil delegata Atletikov. Nato je dobila uprava razrešilnico s pohvalo z 9:8 glasovi. Pri volitvah nove uprave je prodrla kompromisna lista manjših klubov z večino glasov. Izvoljeni so bili: predsednik inspektor Albin Zajc (Jadrano), I. podpredsednik dr. Ludvik Gruden (Hermes), II. podpredsednik Višič (Svoboda), I. tajnik A. Marinič (Zeleznikar), blagajnik z vsemi glasovi ravnatelj Fran Šetina (Primorje). Ostali odborniki so bili izvoljeni po proporu, in sicer: Evgen Beteto (Hartja), Ludvik Ferjančič (Slavija), Kralj (Svoboda), inž. Kuljiš (Primorje), Milač (Jadrano) in F. Sedev (Hermes); v revizijski odbor pa gg. Kovač (Svoboda, načelnik), Sanein (Primorje), inž. Kudelka (Zeleznikar).

Novoizvoljeni predsednik se je za izkazano mu zaupanje zahvalil, poudaril, da bo gledal z vsemi močmi na pravilno delovanje podzveze v korist sporta. Podal je glavne smernice, od katerih bi omenili predvsem izgraditev podzveznega igrišča in pa ostre mere proti tako zvanemu kapranju igralcev. Želimo mu, da mu ta lep program, ki je za razvoj našega sporta velikega pomena, čim preje uspe.

Od predlogov, stavljenih skupščini, so v celoti prodrli predlogi SK Jadrana, načrt po ustanovitvi enotnega razreda, stavljen po Mariboru, je propadel.

Okoli 2 zjutraj je predsednik g. Zajc zaključil uspešno zborovanje. V njeni upravi so večina sama nova imena, od katerih upravičeno pričakujemo požrtvovalnega, nesebičnega delovanja v korist našega sporta. Teji novi upravi želimo čim več uspehov.

KAKO SO NA FRANCOSKEM UGIBALI.

Eden vodilnih francoskih sportnih listov je priredil pred tekmi za Davisov pokal ljudsko glasovanje, kako bo francosko moštvo za ta pokal postavljeno. Kakor vemo, Francozi pokal branijo; leta 1927 so ga prinesli iz Amerike v Evropo. Pri glasovanju za igre posameznikov je dobil Lacoste 48 odstotkov oddanih glasov, Cochet 33, Borotra 19. Za igre parov Borotra-Cochet 36 odstotkov, Borotra-Brugnon 24, Cochet-Brugnon 23; drugi glasovi so bili razcepljeni.

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, špecerist, išče službe tudi na deželo. Naslov v upravi Slovenca v Mariboru.

Pisarniško službo
išče dijak s 6 razredi realke. Ponudbe pod »Pošten dijak« na upravo »Slovenca«.

Poštna pomočnica
išče mesto proti oskrbi zaradi spremembe zraka. — Ponudbe pod »Takoj ali pozneje«.

Bivši podčastnik
išče službo za slugo ali pomožnega delavca v kakoli podjetje. C. Wernig, Ilirska ulica 14/III.

Službodobe

Kleparskega delavca
za gradbo avto-karoserij in mladeža

avto-elektromehaničar
išče mesto za takojšnji nastop za trajno zaposlenje. Ponudbe na »Opel«, Zagreb, Illica 73.

Kontoristinja
zmožna nemščine in knjigovodstva se sprejme takoj. Ponudbe na upravo lista pod št. 8341.

Trgovski vajenec
s primerno šolsko izobrazbo, sprejme Anton Markun, trgovina z usnjem, Kolodvorska ulica 41.

Iščem kuharico
dobro, ne čez 40 let staro, h krščanski družini, ki bi opravljala tudi druga hišna dela. Plača »dobro«. Tabor št. 2/II.

Učenec
za fino krojaško obrt se sprejme pri Fran Iglit, krojaški atelje, Prazakova ulica 10, Ljubljana.

Sprejme se dobro izvežban, zdrav, krepak, vojašine prost

mesarski pomočnik

pri mesarskem mojstru Antonu Stoparju, Laško. Ob osebni predstavitvi se pogovori glede plače.

Dobri delavci

se sprejmejo takoj pri zgradbi ceste Semič—Kot.

Prodamo

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistilna perja. Zagreb, Illica 82.

Nov avtomobil
(Limozina) ravno dobro uvožen, 5 sedežen, z malo porabo bencina - se proda ali zamenja za enako dobrem stanju se nahajajoči tovorni avtomobil za 2 tona znamke Chevrolet, Ford ali Fiat. Avto se ogleda lahko v garaži Stupica v Ljubljani, Slomškova ulica, od danes dne 6. julija od 2 popoldne naprej. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 8266.

Kupimo

Kupim
hrastove hlode. J. Pogacnik, Ljubljana. Kralja Petra trg 8.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Stanovanja

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pritliklin oddam s 1. septembrom v Spod. Šiški. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 8422.

Stanovanje
velika soba, kuhinja in pritlikline ali velika soba, kabinet, kuhinja in pritlikline ali temu primerno, se išče za mesečno največ 300—450 Din. Ponudbe na upravo pod »Ena oseba«.

Sobo
iščem s ali brez pohištva. Ponudbe z navedbo cene na upravo pod »Soba«.

Sedem velikih sob
celo drugo nadstropje na Turjaškem trgu št. 3 je takoj oddati. Pripravno za stanovanje in poslovne prostore. Več se izve pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Lepo štirisobno stanovanje
s pritliklinami se takoj odda. Aleksandrova 5. Pojasnila od 2 do 3 v I. nadstr.

Objave

Javna dražba
prostovoljna, bo dne 7. avgusta ob 3 popoldne Ahačjeva cesta št. 5, pohištva, postelj, omar, nočnih in za obleko, kredenc, šivalnega stroja, ki je posebno pripravna za trafikanta, z roletom. Kupci se vabijo.

Izjava
Ker se razširja o meni neresnica, izjavljam, da bom nasledoval in bom vsakega, kjer koli bom slišal, izročil sodišču. Leopold Kamnar, pos. in mesar, Sv. Jakob o. Savi.

Posestva

Lepo posestvo

naprodaj. Vila s petimi sobami, električna razsvetljava, sadonosnik, njeve in gozd. 3 minute od postaje št. Ilj v Slov. goricah. Posebno pripravno za vpočenje. Vprašati pri gospe Merzer v št. Ilju.

Tovarniško poslopije

enonadstropno, na periferiji Ljubljane, naprodaj. Zazidani prostor okoli 2000 m², poleg tovarne vile z 10 sobami in k temu spadajoče zemljišče v izmeri 18.000 m². Hkrati se proda: Parni kotel, parni stroj 6 HP, Klimatski motor 10 HP, pisarniška oprava z Wertheim blagajno, pohištvo za dve stanovanjski sobi, sobo za posle, za kuhinjo in za dve delavski sobi. Avtomobil in dva konja. — Cena 1.600.000 Din. Posredovalci izključeni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« v Ljubljani pod »Tovarna 16«.

Lokal za obrt

ali trgovino, skladišče pripravno tudi za garažo, oddam takoj v najem. Proda se

vinska trgovina

s posodo in vso kletarsko upravo. — Poizve se Celovška cesta 50, Ljubljana VII.

ODDAM samostojnemu krojaču, dobremu delavcu

brezplačno lokal

pod gotovimi pogoji. Ek-sistenca sigurna. — Ponudbe na naslov: Franjo Černe, veletrgovina, Ra-deče pri Zidanem mostu.

! LUTZ in MONOLIT peči
ŠAMOTEŽ, najcenejša, prvovrstna šamota za peči in šteditnike. — Elektromotorji CONZ Altona Bahrenfeld. Ing. Guzelj, Ljubljana VII. Telefon 3252 Jernejeva c. 5 Telefon 3252

Mlin

na 6 parov kamnov, popolnoma na novo zidan z modernim opremo na močni reki s stalno vodo, s predpripravi za žage v bližini najboga-tejših gozdnih kompleksov, pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj. Napla-čilo po dogovoru, ostane pa lahko v daljših ugodnih obdobjih. Ponudbe je poslani na oglasni oddenek »Slovenca« pod šifro »Nov mlin in žaga« št. 8030.

Pouk

Šoferska šola
prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Christofov zasebni učni zavod

v Ljubljani, edini državni koncesijonirani učni zavod za stenografijo in strojepisje v Ljubljanski oblasti, s pravico izdajanja pravovelnih izpričeval, vpisuje za bodoče šolsko leto edinele mesece avgusta in septembra vsak dan dopolne in popoldne na Domobranci cesti 7. Vpisnina 10 Din; šolnina nizka. — Zavod preskrbuje absolutomom službe.

Dijaki

Dva dijaka
sprejme boljša rodbina v popolno oskrbo. Sredina mesta, zračno stanovanje, električna razsvetljava, strogo nadzorstvo. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 8399.

1 ali 2 dijaka

iz boljše hiše vzame na celo oskrbo boljša rodbina v Celju. Naslov pove podružnica »Slovenca« v Celju.

Vnajem

Gostilno ali pekarijo
oboje ali posamezno — vzamem v najem v trgu ali na deželi. Ponudbe na Alojz Božič, Vitanje.

Razno

Debelo luskinaste orobe
kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, Ljubljana Realjeva cesta 24.

Gostilničarji, pozor!

Pristne domače in ogrske salame, kakor tudi naj-finejši polemendolski sir nudi delikatesna trgovina

I. BUZZOLINI,
Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škofijo).

Na drobno! Na debelo!

Brusnice

na drobno in debelo, po najnižji dnevni ceni, se dobijo v trgovini Vlado Turk, Strelška ulica. — Dobava sukcesivna, konec meseca.

Pokrajini, razglednice
izdeluje poceni in dobro fotoatelj Meyer, Maribor, Gosposka ulica 39.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 12. avgusta 1929:

2.000 kg mila za pranje

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani. Ponudbe je predložiti najkasneje do 12. avgusta 1929 dopoldne. — Iz pisarne Direkcije državn. rudnika Velenje, št. 7422/II.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 16. avgusta 1929

1 komad centrifugalne pumpe z motorjem

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani. Ponudbo je vložiti najkasneje do 16. avgusta 1929 dopoldne. — Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje št. 7371/II.

Montaža dalekovoda za državni rudnik v Velenju

Na osnovi čl. 82—98 Zakona o državnem računovodstvu bo Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu dne 17. avgusta 1929 ob 11 dopoldne izvršila prvo ofertalno licitacijo za montažo dalekovoda 35 KV iz Velenja proti Savinjski dolini (14 km).

Pogoji se morejo videti pri Ministrstvu za šume in rude, oddelku za rudarstvo v Beogradu, pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu in pri Direkciji državnega rudnika v Velenju vsak delavni dan v uradnih urah.

Kavcija 5% za domače in 10% za zunanje ponudnike od ponudene vrednosti se položi pri blagajni Direkcije drž. rudarskih podjetij v Sarajevu najkasneje do 10 dopoldne na dan licitacije. Št. 14.033/29. Iz pisarne Direkcije drž. rudarskih podjetij v Sarajevu.

Kameninaste cevi

dobavlja vsako množino

Material d. z o. z., Ljubljana
Dunajska cesta 36 — Telefon 27-16

Razglas

V »Samoupravi«, uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti, št. 5, letnik II., je izšla pod št. 22 uredba, ki izpreminja dosedanje predpise o prepovedanem lovskem času.

Naredba stopi v veljavo 15. dan po razglasitvi. S tem dnem prenehajo veljati predpisi o lovopustu, ki so natisnjeni na lovskih kartah za leto 1929.

Prepis naredbe dobe reflektanti v mestnem knjigovodstvu proti plačilu 1 Din.

MESTNI MAGISTRAT V LJUBLJANI,
dne 3. avgusta 1929.

Zahvala

Za številne izraze sočutja ob izgubi naše preljube hčerke, sestre itd., gospodične

ANE CVETKO

se tem potom vsem najsrčneje zahvalujemo, kakor tudi prečastiti duhovščini in g. dr. Weixlu za naklonjenost pri zdravljenju. Končno iskrena hvala vsem darovalcem krasnega cvetja ter vsem, ki so spremili drago pokojnico na njeni zadnji poti.

Podčetrtek - Sv. Trojica, dne 3. avgusta 1929.

Žalujoči ostali.

Ruške

zlasti gg. zdravnikom, čč. sestram, ljubečim obiskovalcem itd., izrekamo najtoplejšo zahvalo. — Pristrčno pa se zahvaljujemo tudi vsem onim znanim in neznanim sočustvenikom, ki so obsuli truplo naše miljenke z dehtečim cvetjem ter ga spremili k večnemu počitku. Iskrena hvala zlasti vrlih gg. pevcev za krasno in nenadejane žalostinke, vzornemu vodstvu Lichtenturnovega zavoda ter dragim součenkam in njihovim dobrim mamcam za častno in gniljivo spremstvo. — Vsem, prav vsem: najiskrenejša hvala in Bog plačaj!

Ljubljana, dne 5. avgusta 1929.

Užaloščena rodbina: Hojan Janko.

Za vedno nas je zapustil naš ljubljani soprog in predobri oče, gospod

Anton Majnik

progovni obhodnik

Nenadomestljivega pokojnika spremimo na zadnji poti v torek 6. t. m. ob pol 2 pop. na farno pokopališče v Stari Loki. Sv. Duh pri škofiji Loki, 4. avgusta 1929.

ZALUJOČI

Francis Jammes:

15

Rožni venec v solncu

Ona in mali Peterček sta bila naslednji dan pri sv. maši. Šla je k sv. obhajilu in potem sta stopila obadva v gostilno, popila mlečno kavo ter nakupila nekaj stvari. Peljala ga je v jama na isto klop, kjer ga je bila našla, mu izročila v čuvanje zavetje ter mu rekla, naj jo tu čaka, ker ima nekaj važnega opraviti.

Odšla je k nekemu očetu benediktincu, ki je bil njen prijatelj in katerega je hodila spraševati za svet v težavnih zadevah. Stanoval je v starem Lurdu. Bil je starejši mož, srednje velik, energičnega, a ljubega obraza, živahnih, kostanjevih oči, ozkih ustnic, ki ju je stiskal eno na drugo in pri tem sklanjal glavo nazaj, kakor da bi hotel biti vzvišen nad tistim, s katerim je govoril. Bolj drsal je kot korakal, roke pa je imel v velikih žepih svoje sutane.*

Prijazno se je nasmehljaj, ko je videl vstopiti krasno postavo, in dejal malo začuden:

»Vi?«

»Jaz, prečastiti oče.«

Sedla je v star naslanjač, blesteč se kot velika marjetica v solncu. Nad njeno mogočno mladostno lepoto pa se je dvigal ves krvav in izmučen Zaročenec, ki si ga je bila izbrala med vsemi. Oni, ki za vedno privlači srca, katera so nenastljiva v ljubezni.

* Tedaj namreč redovniki v Franciji niso smeli nositi redovniške obleke, temveč so se oblačili kot posvetni duhovniki.

Dominika je čisto odkrito govorila. Redovnik je poslušal stoje, priklimavajoč z glavo, povest o srečanju z Durandovimi v Lurdu meseca marca na dan Marijinega oznanenja, ko je Dominika mislila, da čuje zvečer prvi klic ženina. Pripovedovala je o obisku pri teh revežih, o rožnih venecih, ki jih je bila molila zanje. Pripovedovala je pa tudi, kako se je rodila v njej tista ljubezen do bližnjega, katero je bila vzbudila molitev v njej, ko je bila zvedela, da je otrok ostal sam na tem svetu; potem pa o želji prenoviti se, ki jo je bila privedla do tega trdnega sklepa posvetiti se Bogu, o obisku pri mladem možu, ki jo je ljubil, o prihodu v Lurd in o najdbi izgubljenega malega dečka.

»Moja draga hčerka, Bog vas je privedel tja, kamor ste se želeli podati. Povedali ste mi, da Vam je bil duševni sin rojen po smrti njegovih staršev in po smrti Jezusa Kristusa. Še druga rojstva bodo sledila temu. Zahvalite se našemu Gospodu: izgubili ste za tri dni svojega otroka in našel se je. Treba je paziti, da se ne izgubi še enkrat in na bolj nevarna pota. Ker imate široko odprte roke in srce, se mi zdi rešitev zelo enostaven: dali bomo malega Peterčka v penzijo, ki ni daleč od tu, v krščansko šolo, kjer se bo dobro naučil knjigovodstva. Poznam ravnatelja. Ni vam treba drugega storiti, kot danes popoldan pripeljati malega dečka. Sam bom vse potrebno uredil. Ze jutri bo lahko vstopil v ta zavod, kjer ga bodo imeli za čas velikih počitnic, ki so pred vratmi.

Kar se pa vas tiče, dragi otrok, se morate takoj vrniti v svojo družino. Ni dobro, da mlado dekle samo potuje okoli, kadar je končano, kar je imela storiti.

ŽALOSTNI DEL.

Smrtni boj.

Kadar je Dominika razmišljala o smrti našega Gospoda, je vedno v to žalostno skrivnost polagala ves strah, od katerega si je obetala rešitev ali vrline za svoje prijatelje. V svojem srcu je jasno videla pot proti Cedronu, ki je simbolizirala toliko grenkih solz, preko katerih je šel Krist, da je prišel do nas: solze najmanjših, ki jokajo, da človek ne ve zakaj, in katerim se nalaga še več muk, kadar se morajo negovati; solze starejših otrok, kojih lica so topla in vzdihljaji globoki; solze mladih ljudi, ki mislijo, da se njih prve strasti nikoli ne bodo končale; komaj vidne solze očeta, ki je izgubil svoj zaslužek; solze matere, ki prosi, da njen sin, ki je storil hudobijo, ne bi bil kaznovan; solze starcev, s katerimi slabo ravna nov prišleci v rodbini.

Vstopila je v vrt na Oljski gori ter si predstavljala, kako Peter, Jakob in Janez spijo, vsi utrujeni od žalosti. Posebno je imela rada Petra, radi njegovega slabega in vendar močnega dobrega srca, radi njegovih odkritih besed, radi njegovih ribiških mrež in radi nečesa popularnega, ki dela, da se človek zaupa onemu, ki ga ima najrajši.

Dominika je bila tisti dan iz vsega svojega srca zaupala svoj strah velikemu patronu Petru. Prošli mesec je bila namreč dobila od strica malega Peterčka čisto nepričakovano pismo. Dekle sploh ni bila vedela do tedaj, da je imel Peterček oče še živečega brata. Ta možak, ki svojemu revnemu bratu ni nikdar pomagal, je sedaj zahteval nečaka. Pisal je, da hoče takoj sklicati vse rodbinske člane, da mu poverijo varstvo otroka in mu ga izročijo, da ga vzgoji.